КОНТРОЛЬ – ИСӘПЛӘҮ МАТЕРИАЛЛАРЫ
ТУГАН (ТАТАР) ТЕЛЕ
5 нче СЫЙНЫФ
РУС ТӨРКЕМЕ

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен
кереш контроль эш.
Аңлатма язуы.

4 нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә. Һәр вариант 5 биремнән тора. 1,2,4,5 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 3 нче бирем коммуникатив УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 3 нче бирем “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-сорау төзи белү;
- саннарны сүз белән яза белү;
-фигыльләрне зат-сан белән төрләндерә белү;
- сыйфат дәрәҗәләрен билгели белү;
- ситуатив бирем буенча дөрес җөмлә төзи белү.

Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Бирелгән җөмләгә сорау төзергә.	Дөрес язган җөмләгә – 1балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 0,5 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 1 балл.
2	Сыйфат дәрәҗәләрен билгеләргә.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1балл. Максималь – 8 балл.
3	Ситуатив бирем буенча дөрес җөмлә төзергә.	Дөрес язган җөмләгә – 1балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 0,5 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 2 балл.
4	Саннарны сүз белән язарга.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 4 балл.
5	Фигыльләрне зат-сан белән төрләндерергә	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 12 балл.
Гомуми балл:		27 балл

Контроль эшне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-91%	27-25
“4”	90-71%	24-19
“3”	70- 51 %	18-14
“2”	50-0 %	13

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен
кереш контроль эш.
I вариант

1 .Составьте вопросы к данному предложению.
Укучылар кош баласын өйгә алып кайттылар.

2.0бразовать степени прилагательных.
Яшел-
Ак-
Чибәр-

3. Как скажешь о том, что:
-на празднике было весело;
-ты живешь в городе Заинск.

4. Напиши числа словами:
а) 11,23,
ә) 12 учеников, пятый урок.

5. Проспрягайте глаголы по лицам и числам:
килә, уйнады

II вариант.

1 .Составьте вопросы к данному предложению.
Айнурга әтисе тимераяк алды.

2. Образовать степени прилагательных.
Кызыл-
Сары-
Матур-

3. Как скажешь о том, что:
-тебе купили тетради в клетку;
-что у тебя нет коньков.

4. Напиши числа словами:
а) 16, 47;
ә) 14 книг, вторая школа.

5. Проспрягайте глаголы по лицам и числам:
Кайта, көлде.

Ачкыч.
I вариант.

1. Төрле вариант булырга мөмкин:

Укучылар кош баласын кая алып кайттылар?
Укучылар өйгә нәрсә алып кайттылар?
Кемнәр кош баласын өйгә алып кайттылар?

2. Яшел-яшелрәк, ямь-яшел, яшкельт
   Ак-аграк, ап-ак, аксыл
   Чибәр-чибәррәк, бик чибәр
3. Бәйрәмдә күңелле булды
   Мин Зәй шәһәрендә яшим.
4. а) унбер, егерме өч
   ә) унике укучы, бишенче дәрес

5. Мин киләм, уйнадым
Син киләсең, уйнадың
Ул килә, уйнады
Без киләбез, уйнадык
Сез киләсез, уйнадыгыз
Алар киләләр, уйнадылар

II вариант

1. Айнурга кем тимераяк алды?

Әтисе кемгә тимераяк алды?
Айнурга әтисе нәрсә алды?

2. Кызыл-кызылрак, кып-кызыл, кызгылт
   Сары-сарырак, сап-сары, саргылт
   Матур- матуррак, бик матур
3. Миңа шакмаклы дәфтәр сатып алдылар.
   Минем тимераякларым юк.
4. А) уналты, кырык җиде
   Ә) ундүрт китап, икенче мәктәп

5. Мин кайтам, көлдем
Син кайтасың, көлдең
Ул кайта, көлде
Без кайтабыз, көлдек
Сез кайтасыз, көлдегез
Алар кайталар, көлделәр

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен I чиреккә контроль эш.
Аңлатма язуы.

5нче сыйныфның 1 нче чирегендә алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә. Һәр вариант 5 биремнән тора. 1-6 биремнәр " Укучы өйрәнә" блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 7 нче бирем коммуникатив УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 2 һәм 7 нче биремнәр "Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала" блогына карый.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-исемнәрне тартым белән төрләндерә белү;
- фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны таба белү;
- исемнәрнең ясалышын билгели белү;
- дөрес җөмлә төзи белү;
- ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзи белү;
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу

Бәяләү нормалары

1	Исемнәрне тартым белән төрләндерергә.	Һәр дөрес язган сүзгә– 1балл. 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 6 балл.
2	Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны таба белү;	Һәр дөрес язган сүзгә– 1балл. Максималь – 3 балл.
3	Исемнәрнең ясалышын билгеләргә	Һәр дөрес язган сүзгә – 1балл. Максималь – 4 балл.
4	6 нчы биремдәге 2 исем белән 2 җөмлә төзергә.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 4 балл.
5	Ситуатив бирем буенча җөмлә төзергә.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага-0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 2 балл.
Гомуми балл:		19 балл

Тикшерү характерындагы язма эшләрне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
"5"	100-91%	19-17
"4"	90-71%	16-13
"3"	70- 50 %	12-9
"2"	49-0 %	8-0

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен I чиреккә контроль эш.
I вариант

1. **Исемнәрне тартым белән төрләндерергә (Проспрягать существительное по категориям принадлежности): күлмәк** (6 балл)

2. Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга. (3 балл)
... утыра
...эшлисең

... җырлыйлар
3. **Исемнәрне ясалышы буенча тикшерергә (Определить способ образования имен существительных).** (4 балл)
Сыйныфташ, аклы-каралы, үги ана яфрагы, ташбака
4.Составить 2 предложения с существительными из 6 задания (4 балл)
5. Как скажете: (2 балл)
-не пишите на парте.

II вариант

1. **Исемнәрне тартым белән төрләндерергә (Проспрягать существительное по категориям принадлежности):**: **китап** (6 балл)
2. Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга. (3 балл)
...барабыз
... уйныйм
...киләсез
3. **Исемнәрне ясалышы буенча тикшерергә (Определить способ образования имен существительных).** (4 балл)
Укучы, кура җиләге, көнбагыш, эти-әни
4.Составить 2 предложения с существительными из 6 задания (4 балл)
5. Как скажете:
-не бегайте в классе.

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен I чиреккә контроль эшнең җаваплары.

I вариант

1. Проспрягать существительное по категориям принадлежности: күлмәк (6 балл)
Минем күлмәгем
Синең күлмәгең
Аның күлмәге
Безнең күлмәгебез
Сезнең күлмәгегез
Аларның күлмәкләре
2. Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга. (3 балл)
Ул утыра
Син эшлисең
Алар җырлыйлар
3. Исемнәрне ясалышы буенча тикшерергә (Определить способ образования имен существительных). (4 балл)
Сыйныфташ-ясалма, аклы-каралы-парлы, үги ана яфрагы-тезмә, ташбака-кушма
4.Составить 2 предложения с существительными из 6 задания (4 балл)
5. Как скажете: (2 балл)
Партага язмагыз!

II вариант

1. Исемнәрне тартым белән төрләндерергә (Проспрягать существительное по категориям принадлежности): китап (6 балл)
Минем китабым
Синең китабың
Аның китабы
Безнең китабыбыз
Сезнең китабыгыз
Аларның китаплары
2. Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга. (3 балл)
Без барабыз
Мин уйныйм
Сез киләсез
3.Исемнәрне ясалышы буенча тикшерергә (Определить способ образования имен существительных). (4 балл)
Укучы- ясалма, кура җиләге-тезмә, көнбагыш- кушма, эти-әни- парлы
4.Составить 2 предложения с существительными из 6 задания (4 балл)
5. Как скажете: -не бегайте в классе.

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен
II чиреккә контроль эш.
Аңлатма язуы.

5нче сыйныфның I яртыеллыгында алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә. Һәр вариант 7 биремнән тора. 1-5 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 4- 6 нчы бирем коммуникатив УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 3- 6 нчы биремнәр “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-исемнәрне тартым белән төрләндерә белү;
- фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны таба белү;
- антонимнарны таба белү;
- җаваплар буенча сорау төзи белү;
- ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзи белү;

Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу.
Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Исемнәрне тартым белән төрләндерергә.	Һәр дөрес язган сүзгә– 1балл. 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 6 балл.
2	Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга.	Һәр дөрес язган сүзгә– 1балл. Максималь – 6 балл.
3	Антонимнарны табарга.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 4 балл
4	Төшеп калган репликаларны язарга.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага-0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 3 балл.
5	Ситуатив бирем буенча җөмлә төзергә.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага-0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 3 балл.
Гомуми балл:		22 балл

Контроль эшне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-91%	22-20
“4”	90-71%	19-15
“3”	70- 50 %	14-10
“2”	49-0 %	9-0

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен II чиреккә контроль эшкә ачкыч.

1. Исемне тартым белән төрләндерергә.
Минем дәфтәрем
Синең дәфтәрең
Аның дәфтәре
Безнең дәфтәребез
Сезнең дәфтәрегез
Аларның дәфтәрләре
2. Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга.
Ул утыра
Син эшлисең
Алар җырлыйлар
Без барабыз
Мин уйныйм
Сез киләсез
3. Антонимнарны табарга.
Кечкенә- **зур**
Чиста- **пычрак**
Ялкау-**эшчән**
Көн- **төн**
4.Төшеп калган репликаларны язарга.
-Хәзер нинди дәрес була?
-Хәзер татар теле дәресе була.
-Синең сүзлегең бармы?
-Минем сүзлегем юк.
-Сүзлегең кайда?
-Сүзлегем өйдә калган.
5. Как скажете:
-не бегайте в классе- Сыйныфта йөгермәгез!
-не пишите на парте- Партага язмагыз!
Попросите друга сходить в магазин.- Дустым, кибеткә барчы (бар әле).

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен II чиреккә контроль эш

1. Исемне тартым белән төрләндерергә.

Дәфтәр

2. Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга.

... утыра ...эшлисең

... җырлыйлар ...барабыз

... уйныйм ...киләсез

3. Антонимнарны табарга.

Кечкенә-

Чиста-

Ялкау-

Көн-

4.Төшеп калган репликаларны язарга.

-...

-Хәзер татар теле дәресе була.

-...

-Минем сүзлегем юк.

-...

- Сүзлегем өйдә калган.

5. Как скажете:

-не бегайте в классе;

-не пишите на парте.

Попросите друга сходить в магазин.

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен
III чиреккә контроль эш.
Аңлатма язуы.

5нче сыйныфның III чирегендә алган белемнәрнең үзләштерелү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә, 6 биремнән тора. 1-5 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 4- 6 нчы бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 3- 6 нчы биремнәр “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:

-боерык фигыльдән хәзерге заманның һәм билгеле үткән заманның барлык-юклык формаларына куя белү;

- фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны таба белү;

-килеш кушымчаларын урынлы куллана белү;

- сыйфат дәрәҗәләрен билгели белү;

- саннарны сүзләр белән дөрес итеп язу күнекмәләрен куллана белү;

- ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзи белү;

Метапредмет УУГ тикшерү:

регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;

танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;

коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Боерык фигыльдән хәзерге заманның һәм билгеле үткән заманның барлык-юклык формаларын ясарга.	Һәр дөрес язган сүзгә– 1балл. Сүздә орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 8 балл.
2	Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга.	Һәр дөрес язган сүзгә– 1балл. Максималь – 3 балл.
3	Килеш кушымчаларын куеп язарга.	Һәр дөрес язган сүзгә– 1балл. Максималь – 3 балл.
4	Бирелгән сыйфатларны 3 дәрәҗәгә куеп язарга.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 5 балл
5	Саннарны сүзләр белән язарга.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. Санның тәрҗемәсе дөрес, ләкин орфографик хаталы – 0,5 балл. Максималь – 3 балл
6	Ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзергә.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага-0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Пунктуацион хата-1 балл Максималь – 4 балл.
Гомуми балл:		26 балл

Контроль эшне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	26-21
“4”	80-61%	20-13
“3”	60- 31 %	12-8
“2”	30-0 %	7-0

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен III чиреккә контроль эш.

I вариант

1. Боерык фигыльдән хәзерге заманның барлык-юклык формаларын ясарга.

Йөгер-
Укы-
Ишет-
Эшлә-

2. Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга.

... уйнамадың
... керде
...яшәделәр

3. Килеш кушымчаларын куеп язарга.

Мин туган көн... дуслар чакырдым.
Саша салат... үз янына куйды.
Айрат урам... чыкты.

4. Бирелгән сыйфатларны 3 дәрәҗәгә куеп язарга.

Сары-
Чибәр-

5. Саннарны сүзләр белән язарга.

1978, 16, 459

6. Ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзергә.

Как скажете о том, что
–вы помогаете маме;

-потом вы сделаете уроки.

II вариант

1. Боерык фигыльдән билгеле үткән заманның барлык-юклык формаларын ясарга.

Әзерлә-
Булыш-
Бир-
Тыңла-

2. Фигыль кушымчалары буенча алмашлыкларны табарга.

... ашадым
... яздык
... бармадың

3. Килеш кушымчаларын куеп язарга.

Мин әни... булышам.
Ләйсән... әнисе кухняда иде.
Наташа да китап... укып бетерде.

4. Бирелгән сыйфатларны 3 дәрәҗәгә куеп язарга.

Җиңел-
Яшел

5. Саннарны сүзләр белән язарга.

2013, 345, 18

6. Ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзергә.

Спросите у друга:
-выходит ли он на улицу;
-готовит ли он уроки?

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен
еллык контроль эш.
Аңлатма язуы

5нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерелү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә, 5 биремнән тора. 1-3 биремнәр " Укучы өйрәнә" блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 4- 5 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 4-5 нче биремнәр "Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала" блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
- сан+ исем сүзтезмәсен дөрес тәрҗемә итә белү;
- өйрәнелгән грамматик формаларны сөйләмдә дөрес куллану;
--килеш кушымчаларын белү;
- ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзи белү;
-конкрет бер тема буенча хикәя төзи белү.

Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Тәрҗемә итәргә	Һәр дөрес язган сүзтезмәгә– 1балл 1 орфографик хата – 0,5 балл.

		Максималь – 3 балл.
2	Синең этең ничек шатлана? Җөмләләрне язып бетерергә..	Һәр дөрес язган сүзгә– 1балл. Максималь – 3 балл.
3	Исемнәрне табып, килеш кушымчаларын билгеләргә.	Һәр дөрес язган сүзгә– 1балл. Максималь – 10 балл.
4	Ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзергә.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага-0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 2 балл.
5	Конкрет бер тема буенча хикәя төзергә.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага-0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 7 балл.
Гомуми балл:		25 балл

Тикшерү характерындагы язма эшләрне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	25-20
“4”	80-61%	19-15
“3”	60- 31 %	14-11
“2”	30-0 %	10-0

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен еллык контроль эш.

I вариант

1. Тәрҗемә ит.
15 яблок, 8 девочек, 12 книг
2. Синең этең ничек шатлана? Җөмләләрне язып бетер.
Аның күзләре ... , койрыгын ... . Ул тәпиен ... .
3. Җөмләләрдән исемнәрне тап, килешләрен билгелә.
Минем этем бар. Аның исеме - Акбай. Мин этемне бик яратам. Ул башка малайларны яратмый, мине генә ярата. Мин этемә ашарга бирәм, этемне уйнарга алып чыгам. Минем этем - ишегалдыбызда иң матур эт.
4. Как ты скажешь о том, что помогаешь маме:
- варить суп;
-вымыть посуду.
5.”Минем дүрт аяклы дустым” темасына кечкенә хикәя яз (7 җөмлә).

5 нче сыйныфның рус төркеме өчен еллык контроль эш.
II вариант

1. Тәрҗемә ит.
10 тетрадей, 16 учеников, 9 мальчиков.
2. Синең этең ничек шатлана? Җөмләләрне язып бетер.
Ул тәпиен ... . Кулдан бияләйне ... . Мине мәктәптән каршы ... .
3. Җөмләләрдән исемнәрне тап, килешләрен билгелә.

Минем этем бар. Аның исеме - Акбай. Мин этемне бик яратам. Ул башка малайларны яратмый, мине генә ярата. Мин этемә ашарга бирәм, этемне уйнарга алып чыгам. Минем этем - ишегалдыбызда иң матур эт.

4. Как ты скажешь о том, что помогаешь маме:
- варить суп;
- выпекать торт.

5.”Минем дустым” темасына кечкенә хикәя яз (7 җөмлә).

Изложение “КУНАК АПА”

Бүген безгә кунак апа килде. Ул миңа матур төсле карандашлар алып килде.Миңа бүләк бик ошады.

Безгә Оля керде.Оляга да бүләк ошады. Без бергә рәсем ясадык.Безгә бик күңелле булды.

Изложение бәяләү.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган, 1 орфографик һәм 1 пунктуацион яки 1грамматик хатасы булган эшкә - “5”ле;
Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган,ләкин эчтәлектә ялгыш җибәрелгән,2-3 орфографик һәм пунктуацион яки 2-3 грамматик хатасы булган эшкә -“4”ле;
Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылмаган, 4-6 орфографик һәм пунктуацион яки 4-6 грамматик хатасы булган эшкә -“3”ле;
Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган, 7дән артык орфографик һәм пунктуацион яки 7 грамматик хатасы булган эшкә -“2”ле

Сүзлек диктантлары
Тема: “Без мәктәптә”
Рус теле,тарих,чирек азагы,мисал,,язма эш,әдәбият,тыңлый,чишә,,сыйныф җитәкчесе,сызыклы.
Тема: “Мин өйдә булышчы”
Урын җыя,юына,булышчы,тузан суырта,себерә,ашарга әзерли, әрчи, тыңлаучан, үтүкли,чүп чыгара
Тема: “Без спорт яратабыз”
Авыр,сызлый,файдалы,,йөгерә,сикерә,кызына,,спорт төре,ошый,кызыксына,ярыш

Сүзлек диктантын бәяләү.
“5” – хатасыз эш.
“4” – 1 хата, 1 төзәтү.
“3” – 2 хата, 1 төзәтү.

”2” – 3-4 хата.

“Килешләр” темасы буенча тест.

1.Татар телендә ничә килеш бар:
А) 5
Ә) 4
Б) 6
2. Төшем килеше кушымчалары:
А) -га,-гә
Ә) –ны, -не
Б) –дан, -дән
3.Кайчан? соравы кайсы килешнеке:
А) төшем
Ә) юнәлеш
Б) урын-вакыт
4.Кая? соравы кайсы килеш соравы:
А) чыгыш
Ә) төшем
Б) юнәлеш
5.Кайсы килештә 6 кушымча:
А) чыгыш
Ә) юнәлеш
Б) урын-вакыт
6. Килешләрнең исемнәрен язарга.
Җаваплары:
1.б
2.ә
3.б
4.б
5.а
6. Баш килеш
Иялек килеше
Юнәлеш килеше
Төшем килеше
Чыгыш килеше
Урын-вакыт килеше

Тестны бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	11-9
“4”	80-61%	8-6
“3”	60- 31 %	5-4
“2”	30-0 %	3-0

6 нчы сыйныфның рус төркемендә белем алучы укучылар өчен

кереш контроль эш.

Аңлатма язуы.

Максат:6 сыйныфта алган белемнәренең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә.Һәр вариант 7 биремнән тора. 1-5 биремнәр " Укучы өйрәнә" блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән.Ә 6 нчы бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән.2 һәм7 нче биремнәр "Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала" блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:

- Исемне килешләр белән төрләндерә белү.
-Кушымчаларга карап, алмашлыкларны дөрес куллана белү .
-Инфинитивны дөрес куллана белү .
-Сыйфатларның дәрәҗәләрен дөрес куллана белү.
-Төрле ситуациядән чыгып, дөрес җөмлә төзи белү.
-Исемнәрне тартым белән төрләндерә белү.

Метапредмет УУГ тикшерү биремен аңлап уку,тиешле мәгълүматны сайлап алу,иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү,аларны чишшү өчен алгоритм булдыруны күздә тота.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма /Р. З. Хәйдәрова, Г.М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1.	Исемне килешләр белән төрләндерергә.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. Максималь – 6 балл.
2.	Кушымчаларга карап, зат алмашлыкларын өстәп язарга.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. Максималь – 3 балл.
3.	Нокталар урынына тиешле кушымчаларны өстәп язарга.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1балл. Максималь – 3 балл.
4.	Бирелгән сыйфатларны дәрәҗәләргә куегыз	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 5 балл
5.	Спросите у друга:	Дөрес язган җөмләгә – 1балл. 1 грамматик хата – 0,5 балл. 1 орфографик хата – 0,1 балл. Максималь – 1 балл.
6.	Тартым белән төрләндерергә	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. Максималь – 6 балл
Гомуми балл:		24 балл

Тикшерү характерындагы язма эшләрне бәяләү

"5" - 91% - 100%
"4" - 71% - 90%
"3" - 51% - 70%
"2" - 50% кимрәк

"5"- 24-22 балл
"4"- 21-17 балл
"3"- 16- 12 балл
"2"- 11 баллдан кимрәк

Івариант

6 нчысыйныфның рус төркемендәбелемалучыукучыларөчен

татар теленнәнкереш контроль эшбиремнәре.

1. **Просклонять по падежам (Исемнекилешләрбеләнтөрләндерегез)**
   Дәфтәр

2. Добавить подходящие местоимения (фигыльләргәзаталмашлыкларынөстәпязыгыз).
А) ... эшлим Б)... яза В)... барабыз

3. Добавить окончания (Нокталарурынынатиешлекушымчаларныөстәпязыгыз).
А)Әни, урамга чык(г)... мөмкин.
Б) Эш беткәч, уйна ... кирәк.
В) Гөлләргә су сип(б) ... ярамый.

4. Образовать степени прилагательных (Сыйфатдәрәҗәләренясарга).
А) Сары-... Б) Матур-....

5. Спросите у друга:
-выйдет ли он играть футбол?

6. Проспрягать по категориям принадлежности (Төрләнешнедәвамитегез).
Минем эшем
Синең...
Аның...
Безнең...
Сезнең...
Аларның...

II вариант

1. Просклонять по падежам (Исемнекилешләрбеләнтөрләндерегез).
Кул
2. Добавить подходящие местоимения (фигыльләргәзаталмашлыкларынөстәпязыгыз).
А) ... кайтты Б)... уйныйсыз В)... бирәсең

3. Добавить окончания (Нокталарурынынатиешлекушымчаларныөстәпязыгыз).
А)Кич беләнбезгә Мансур кил ... мөмкин.
Б) Өйдәәнигәбулыш ... кирәк.
В) Савыт - сабаларны ю ... кирәк.

7. Образовать степени прилагательных (Сыйфатдәрәҗәләренясарга).
А) Җылы-... Б) Зәңгәр-....

8. Спросите у друга:
-сделал ли он домашнее задание?

9. Проспрягать по категориям принадлежности (Төрләнешнедәвамитегез).
Минем апам
Синең...
Аның...
Безнең...
Сезнең...
Аларның...

Ачкыч.
I вариант

1. **Просклонять по падежам (Исемнекилешләрбеләнтөрләндерегез)**
   Б.к. дәфтәр
   И.к. дәфтәрнең
   Ю.к. дәфтәргә
   Т.к. дәфтәрне
   Ч.к. дәфтәрдән
   У-в.к. дәфтәрдә

2. Добавить подходящие местоимения (фигыльләргәзаталмашлыкларынөстәпязыгыз).

А) Мин эшлим Б)Ул яза В) Безбарабыз

3. Добавить окончания (Нокталарурынынатиешлекушымчаларныөстәпязыгыз).
А)Әни, урамга чык(г)**арга** мөмкин.
Б) Эш беткәч, уйна**рга** кирәк.
В) Гөлләргә су сип(б)**әргә**ярамый.

4. **Образовать степени прилагательных (Сыйфатдәрәҗәләренясарга).**
Сары-сарырак, сап-сары, саргылт
Матур- матуррак, бик матур
5. **Спросите у друга:**
-выйдет ли он играть футбол?

Коля, син футбол уйнарга чыгасыңмы?

6. **Проспрягать по категориям принадлежности (Төрләнешнедәвамитегез).**
Минем эшем
Синең эшең
Аның эше
Безнең эшебез
Сезнең эшегез
Аларның эшләре

II вариант

1. Просклонять по падежам (Исемнекилешләрбеләнтөрләндерегез).
Б.к. **кул**
И.к. кулның
Ю.к. кулга
Т.к. кулны
Ч.к. кулдан
У-в.к. кулда
2. Добавить подходящие местоимения (фигыльләргәзаталмашлыкларынөстәпязыгыз).
А) Улкайтты Б).Сез уйныйсыз В) Син бирәсең

3. Добавить окончания (Нокталарурынынатиешлекушымчаларныөстәпязыгыз).
А)Кич беләнбезгә Мансур кил**ергә** мөмкин.
Б) Өйдәәнигәбулыш**ырга**кирәк.
В) Савыт - сабаларны ю**арга**кирәк.

7. **Образовать степени прилагательных (Сыйфатдәрәҗәләренясарга).**
А) Җылы-җылырак, җып-җылы
Б) Зәңгәр-зәгәррәк, зәп-зәңгәр, зәңгәрсу
8. **Спросите у друга:**
-сделал ли он домашнее задание?
Оля, син өй эшеңне эшләдеңме?
9. **Проспрягать по категориям принадлежности (Төрләнешнедәвамитегез).**
Минем апам
Синең апаң
Аның апасы
Безнең апабыз
Сезнең апагыз
Аларның апалары

6 нчы сыйныфның рус төркемендә белем алучы укучылар өчен

I чиреккә контроль эш.

Аңлатма язуы.

Максат:6 сыйныфта алган белемнәренең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә.Һәр вариант 7 биремнән тора. 1-6 биремнәр " Укучы өйрәнә" блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән.Ә 7 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:

- тәрҗемә итә белү;
-җөмләләрне дәвам итә белү;
-төрле ситуациядән чыгып, дөрес җөмлә төзи белү;
-мәкальнең русча эквивалентын белү;
- исемнәргә сорау куя белү.

Метапредмет УУГ тикшерү биремен аңлап уку,тиешле мәгълүматны сайлап алу,иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү,аларны чишшү өчен алгоритм булдыруны күздә тота.

Бәяләү нормалары

1.	Тәрҗемә итәргә	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. Максималь – 4 балл.
2.	Нокталар урынына тиешле кушымчаларны өстәп язарга	Һәр дөрес язган сүзгә – 2 балл. Максималь – 4 балл.
3.	Җөмләләрнедәвамитегез.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1балл. Максималь – 2 балл.
4.	Җөмләләрнеңпарларынтабыгыз.	Һәр дөрес төзелгән җөмләгә – 1 балл. Максималь – 4 балл
5	Мәкальнең русча эквивалентын табарга	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. Максималь – 1 балл.
6	Исемнәргә сорау куярга	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. Максималь – 1 балл.
В.	Спросите у друга:	Дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелешендә 1 хата булса-1 балл 2 хата булса-0,5 балл 1 грамматик хата – 0,5 балл. 3-4 орфографик хата – 0 балл. Максималь – 4 балл.
Гомуми балл:		20 балл

Тикшерү характерындагы язма эшләрне бәяләү

"5" - 91% - 100%
"4" - 71% - 90%
"3" - 50% - 70%
"2" – 49 % тан кимрәк

"5"- 20-18 балл
"4"- 17-12 балл
"3"- 11-6балл
"2"- 5-0

6нчы сыйныфларның рус төркемнәре өчен Ічиреккә контроль эш.
Івариант.

1. **Тәрҗемәитегез.**
   наша библиотека-
   из его сумки-
   у твоей мамы-
   вашу кошку-
2. **Тиешлекушымчаларныкуегыз.**
   а) Минем көндәле(к) … начарбилгеләрюк.
   ә) Синеңапа …. исеменичек?
3. **Җөмләләрнедәвамитегез.**
   1. Көндәлекне ………
   2. Минемчә, ……….

   4.Җөмләләрнең парларынтабыгыз.
1. Җәйҗиткәч, саклаптотаргакирәк.
2. Уку-язуәсбапларынҗиләкҗыяргаурмангабардык.
3. Мәктәпбакчасында 30нчы августа була.
4. Чәчәкләрбәйрәмеукучыларматурчәчәкләрүстерә.
5. **Дөрестәрҗемәнетабыгыз.**
   Күп бел, аз сөйлә.
   1. Семь раз измерь, один раз отрежь.
   2. Кто не работает, тот не ест.
   3. Много знай, мало говори.
6. **Бирелгәнсүзгәсорау куй.**
   Ишегалдында
   1. Кая?
   2. Кайда?
   3. Кайдан ?

В.Как спросишь у друга о том, что
- каких татарских писателей он знает;
- какие реки есть в Татарстане.

6нчы сыйныфларның рус төркемнәре өчен Ічиреккә контроль эш.
IIвариант.

1.Тәрҗемә итегез.
в моей домашней работе -
у нашего учебника -
из его школы -
твою сестрёнку-

2. Тиешлекушымчаларныкуегыз.
а) Минем урынды(к) … кем утырды?
ә) Көзкөне без бакча …. күпалмаалыпкайттык.

3.Җөмләләрне дәвамитегез.
1. Алсуның ………
2. Көндәлеккә ……….

4. Җөмләләрнеңпарларынтабыгыз.
1. Бүгенулдәреслектәнөйэшенһәрвакытязаргатиеш.
2. Укучыкөндәлегенәсеңлемнебакчага илтәм.
3. Бергә чәйэчкәч, маҗаралыкитапларкүп.
4. Мәктәпкитапханәсендәкызыклыәкиятукыды.

5. Дөрестәрҗемәнетабыгыз.
Кто не работает, тот не ест.
1. Кем эшләми, шулашамый.
2. Йөзсумакчаңбулганчы, йөздустыңбулсын.
3. Иле барның, теле бар.

6. Бирелгәнсүзгәсорау куй.

Ишегалдында

1. Кая?
2. Кайда?
3. Кайдан ?

B.Как спросишь у друга о том, что
- где он отдыхает на каникулах;
- кто Президент Татарстана.

6нчы сыйныфларның рус төркемнәре өчен I чиреккә контроль эшнең җаваплары.
Iвариант.

4. **Тәрҗемәитегез.**
   наша библиотека-безнең китапханәбез
   из его сумки- аның сумкасыннан
   у твоей мамы- синең әниеңнең
   вашу кошку- сезнең песиегезнең
5. **Тиешлекушымчаларныкуегыз.**
   а) Минем көндәле**гемдә**начарбилгеләрюк.
   ә) Синеңапа**ңның**исеменичек?
6. **Җөмләләрнедәвамитегез.**
   1. Көндәлекне ………
   2. Минемчә, ……….
7. **.Җөмләләрнеңпарларынтабыгыз.**
   1. Җәй җиткәч, җиләкҗыяргаурмангабардык.
   2. Уку-язуәсбапларынсаклаптотарга кирәк.
   3. Мәктәпбакчасындаукучылар матур чәчәкләр үстерә.
   4. Чәчәкләрбәйрәме30нчы августта була.

8. **Дөрестәрҗемәнетабыгыз.**
   Күп бел, аз сөйлә.
   3.Много знай, мало говори.
9. **Бирелгәнсүзгәсорау куй.**
   Ишегалдында

   2.Кайда?

B.Как спросишь у друга о том, что
- каких татарских писателей он знает-**Оля, син нинди татар язучыларын беләсең?**
- какие реки есть в Татарстане – Коля, Татарстанда нинди елгалар бар?

6нчы сыйныфларның рус төркемнәре өчен Iчиреккә контроль эш.
IIвариант.

1.Тәрҗемә итегез.
в моей домашней работе –**минем өй эшемдә**
у нашего учебника –**сезнең дәреслегегезнең**
из его школы – **аның мәктәбеннән**
твою сестрёнку-**синең сеңлеңне**

2. Тиешле кушымчаларны куегыз.
а) Минем урынды**гыма**кем утырды?
ә) Көзкөне без бакча**дан**күпалмаалыпкайттык.

3.Җөмләләрне дәвамитегез.
1. Алсуның ………
2. Көндәлеккә ……….

4.Җөмләләрнеңпарларынтабыгыз.
1. Бүгенулдәреслектәнөйэшенһәрвакытязаргатиеш.

2. Укучыкөндәлегенәсеңлемнебакчага илтәм.
3. Бергә чәйэчкәч, маҗаралыкитапларкүп.
4. Мәктәпкитапханәсендәкызыклыәкиятукыды.

5. Дөрестәрҗемәнетабыгыз.

Кто не работает, тот не ест.

1.Кем эшләми, шулашамый.

6. Бирелгәнсүзгәсорау куй.

Ишегалдында

2.Кайда?

В.Как спросишь у друга о том, что

- где он отдыхает на каникулах-**Оля, син каникулда кайда ял итәчәксең?**
- кто Президент Татарстана-**Татарстанның Президенты кем?**

6 нчы сыйныфның рус төркеме өчен
II чиреккә контроль эш

Аңлатма язуы.

Максат: 2 чиректә алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә.Һәр вариант 5 биремнән тора. 1,3,4 ,5 нче биремнәр " Укучы өйрәнә" блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән.Ә 2 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән.6 нчы бирем "Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала" блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:

-сыйфатларның дәрәҗәләрен билгели белү;

- бирелгән сүзләрдән җөмләләр төзи белү;

- шарт фигыль булган җөмләне тәмамлый белү;

-кереш сүзләрне куллана ала белү;

- ситуатив күнегүне эшли белү.

Метапредмет УУГ тикшерү биремен аңлап уку,тиешле мәгълүматны сайлап алу,иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү,аларны чишшү өчен алгоритм булдыруны күздә тота.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма/Р. З. Хәйдәрова, Г.М. Әхматҗанова. – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1. Һәр дөрес билгеләнгән сүзгә 0,5 балл, максималь балл – 5 балл
2. Һәр дөрес җөмләгә 1 балл, максималь балл – 4 балл
3. Һәр дөрес җөмләгә 1 балл, максималь балл – 2 балл
4. Һәр дөрес җөмләгә 1 балл, максималь балл – 3 балл
5. Һәр дөрес җөмләгә 2 балл, максималь балл – 8 балл

Гомуми балл – 22 балл

Тикшерү характерындагы язма эшләрне бәяләү

5"ле- 91%-100%	22 – 20 балл
"4"ле- 71%-90%	19 – 15 балл
"3"ле-51%-70%	14 – 11 балл
"2"ле- 50% ким	10 – 0 балл

Ачкыч

6 нчы сыйныфның рус төркеме өчен
II чиреккә контроль эш

I вариант

1. **Сыйфатларның дәрәҗәләрен билгеләгез. 5 балл**

Матур- гади, матуррак- чагыштыру, сап-сары- артыклык, иң матур- артыклык, кып-кызыл- артыклык, кызгылт- кимлек, ямь-яшел- артыклык, зәңгәрсу- кимлек, зәп-зәңгәр- артыклык, аксыл- кимлек

2. **Бирелгән сүзләрдән җөмләләр төзеп языгыз. 4 балл**

1) Ләйсән идән юа ала.
2) Алмаз табиб булырга тели.
3) Алсуның әнисе укытучы булып эшли.
4) Супермалай утын яра ала.

3. Җөмләләрне тәмамлагыз. 2 балл

1) Кыш җитсә, кар ява.
2) Әхмәт әнисенә булышса, тәрбияле малай була.

4. Кереш сүзләр кулланып, төшеп калган репликаларны языгыз. 3 балл

- Илнур – ялкау малаймы?
- Минемчә , Илнур – ялкау малай.
- Сиңа концерт ошадымы?
- Кызганычка каршы, юк.
- Син циркка барырга телисеңме?

- Әлбәттә, мин циркка барырга телим.
5. Как сообщите другу, что: 8 балл
–Дустым, мин матур яза алам.
– Мин савыт-саба юа алам.
– Мин яхшы кеше булырга телим.
– Мин бәйрәмдә җыр җырларга телим.

II вариант

1.Сыйфатларның дәрәҗәләрен билгеләгез. 5 балл
Зур -гади, зуррак- чагыштыру, кап-кара- артыклык, яшькелт - кимлек, иң тәмле-артыклык, ямь-яшел- артыклык, зәңгәрсу- кимлек, җып-җылы-артыклык, аксыл- кимлек, кечкенә- гади
2. Бирелгән сүзләрдән җөмләләр төзеп языгыз. 4 балл
1) Гүзәл идән себерә ала.
2) Артур урманчы булырга тели.
3) Гөлнурның әнисе сатучы булып эшли.
4) Супермалай утын кисә ала.
3. Җөмләләрне тәмамлагыз. 2 балл
1) Каникуллар җитсә, без рәхәтләнеп ял итәбез.
2) Әхмәт әтисенә булышса, бик тәрбияле малай була.
4. Кереш сүзләр кулланып, төшеп калган репликаларны языгыз. 3 балл
- Әхмәт – тырыш малаймы?
- Минемчә, Әхмәт - тырыш малай түгел.
- Сиңа спектакль ошадымы?
- Әлбәттә, ошады.
- Син киного барырга телисеңме?
- Кызганычка каршы,юк.
5. Как сообщите другу, что: 8 балл
– Дустым, мин матур җырлый алам.
– Мин идән юа алам.
– Мин яхшы спортчы булырга телим.
- Мин яхшы китап укырга телим.

6 нчы сыйныфның рус төркеме өченII чиреккә контроль эш

I вариант

3. **Сыйфатларның дәрәҗәләрен билгеләгез. 5 балл**
матур, матуррак, сап-сары, иң матур, кып-кызыл, кызгылт, ямь-яшел, зәңгәрсу, зәп-зәңгәр, аксыл
4. **Бирелгән сүзләрдән җөмләләр төзеп языгыз. 4 балл**
1) Юа, идән, ала, Ләйсән.
2) Табиб, тели, булырга, Алмаз.
3) Әнисе, укытучы, эшли, булып, Алсуның.
4) Супермалай, утын, ала, яра.
3. Җөмләләрне тәмамлагыз. 2 балл
1) Кыш җитсә, ...
2) Әхмәт әнисенә булышса, ...
4. Кереш сүзләр кулланып, төшеп калган репликаларны языгыз. 3 балл
- Илнур – ялкау малаймы?
- ...
- Сиңа концерт ошадымы?
- ...
- Син циркка барырга телисеңме?
- …
5. Как сообщите другу, что: 8 балл
– умеете красиво писать;
– умеете мыть посуду;

– хотите стать хорошим человеком;
– хотите спеть на празднике песню.

6 нчы сыйныфның рус төркеме өченII чиреккә контроль эш
II вариант

1.Сыйфатларның дәрәҗәләрен билгеләгез. 5 балл
зур, зуррак, кап-кара, яшькелт, иң тәмле, ямь-яшел, зәңгәрсу, җып-җылы, аксыл, кечкенә
2. Бирелгән сүзләрдән җөмләләр төзеп языгыз. 4 балл
1) Себерә, идән, ала, Гүзәл.
2) Урманчы, тели, булырга, Артур.
3) Әнисе, сатучы, эшли, булып, Гөлнурның.
4) Супермалай, утын, ала, кисә.
3. Җөмләләрне тәмамлагыз. 2 балл
1) Каникуллар җитсә, ...
2) Әхмәт этисенә булышса, ...
4. Кереш сүзләр кулланып, төшеп калган репликаларны языгыз. 3 балл
- Әхмәт – тырыш малаймы?
- ...
- Сиңа спектакль ошадымы?
- ...
- Син кинога барырга телисеңме?
- …
5. Как сообщите другу, что: 8 балл
– умеете красиво петь;
– умеете мыть пол;
– хотите стать хорошим спортсменом;
– хотите прочитать хорошую книгу.

1. Тартымлы исемнәрнең затын билгеләгез һәм килешләрдә төрләндерегез.
Китабы, дәфтәрләрем
2. Бирелгән сыйфатларны дәрәҗәләргә куегыз.
Матур, кечкенә
3. Җөмләләрне боерык фигыльләр кулланып, дәвам итегез.
1) Кызыл ут янса, ...
2) Яхшы укыйсың килсә, ...
3) Сәламәт буласың килсә, ...
4. Рәвешләргә антонимнар табып яз. *2 антоним пар белән җөмләләр төзергә.
Тиз-
Ерак-
Иртән-
Быел-
5.Какскажете о том, что:
– книгу делали из глины
– вамнадоехатьдвеостановки
– вы помогаете маме чистить картошку
– вы сегодня идете в театр с другом?
6. Диалогны тулыландырып язягыз.
- Синең туган телең нинди?
- ... .
- Син нинди телдә сөйләшәсең?
- ... .
- Син татар телен ничә ел өйрәнәсең?
- ... .
7. Үзегезнең җәйге каникулны ничек үткәрүегез турында языгыз. 8-10 җөмлә языгыз.

II вариант

1. Тартымлы исемнәрнең затын билгеләгез һәм килешләрдә төрләндерегез.
Партасы, бүлмәләрем
2. Бирелгән сыйфатларны дәрәҗәләргә куегыз.
Салкын, зәңгәр
3. Җөмләләрне боерык фигыльләр кулланып, дәвам итегез.
1) Кызыл ут янса, ...
2) “5”ле аласың килсә, ...
3) Тәрбияле буласың килсә, ...
4. Рәвешләргә антонимнар табып яз. *2 антоним пар белән җөмләләр төзергә.
Әкрен-
Якын-
Кичен-
Былтыр-
5.Какскажете о том, что:
– раньше были рукописные книги
– вамнадоехать три остановки
– вы помогаете маме накрывать на стол
– вы сегодня идете в кино с другом?
6. Диалогны тулыландырып языгыз.
- ... ?
- Әйе, без каникулда Казанга бардык.
- ... ?
- Татар дәүләт академия театрына бардык.

- ... ?
- “Авыл эте Акбай” спектаклен.
7. Үзегезнең җәйге каникулны ничек үткәрүегез турында языгыз. 8-10 җөмлә языгыз.

I чиреккә контроль эш

Максат: I чиректә алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү.Эш 2 вариантта бирелә.Һәр вариант 6 биремнән тора. 1-5 нче биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән.Ә 7 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән.6 нчы бирем “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
- сүзләрдә кушымчалар ялгану тәртибен дөрес билгеләү ;
-хәл фигыльләрнең төрле формаларын куллана белү;
-рәвешләрнең төркемчәләрен сөйләмдә куллана белү;
- җөмлә калыпларын дөрес кулланып, хикәя төзи белү;
-боерык фигыльләрне дөрес кулланып, киңәш бирә белү

Метапредмет УУГ тикшерү биремен аңлап уку,тиешле мәгълүматны сайлап алу,иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү,аларны чишшү өчен алгоритм булдыруны күздә тота.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма/Р. З. Хәйдәрова, Г.М. Әхматҗанова. – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1. Һәр дөрес тикшерелгән сүзгә 0,5 балл, максималь балл – 2 балл
2. Һәр дөрес фигыльгә 0,5 балл, максималь балл – 10 балл
3. Һәр дөрес җөмләгә 2 балл, максималь балл – 4 балл
4. Һәр дөрес җөмләгә 2 балл, максималь балл –10 балл
5. Һәр дөрес сорау җөмләгә 1 балл, максималь балл – 4 балл
6. Биремгә аерым билге куела

Гомуми балл – 30 балл
Тикшерү характерындагы язма эшләрне бәяләү
5”ле- 29- 29-30 б.
“4”ле- - 23-28 б.
“3”ле-15-22
“2”ле- 15 кимрәк

Iчиреккә контроль эш

I- вариант

1. Определи все аффиксы в словах: *күзләремне, эшләдек, аңламадык, дусларны.*
2. Фигыльләрне 4 төр хәл фигыль формасына куеп языгыз.

Уйный, ясый, пешерә, бара, керә

3. Җөмләләрне татарчага тәрҗемә итегез:

Когда прекратился дождь, выглянуло солнце.
Из-за того что пишу торопливо, в моей тетради пятерок мало.

4. Бирелгән рәвешләр белән җөмләләр төзегез : быел, озак, якын, кояштай, көзен
5. Узнай у друга:

- какие отметки сегодня он получил;
- сколько уроков было;
- какой у него дневник;
- заполняет ли он дневник.

6*. Хикәя төзе.*“Минем көндәлегем”*(8 – 10 предложений)
7.*“Минем көндәлегем”*тексты буенча сораулар төзе

Ічиреккә контроль эш

II - вариант

1. Определи все аффиксы в словах: *сүзләремне, язабыз, бүләген, эшләмәдек.*
2. Фигыльләрне 4 төр хәл фигыль формасына куеп языгыз.
   Чыга, эшли, яза, килә, китә.
3. Җөмләләрне татарчага тәрҗемә итегез:

Когда выглянуло солнце, мы вышли на улицу.

Из-за того, что пишу с ошибками, в моей тетради пятерок не много.

4. Бирелгән рәвешләр белән җөмләләр төзегез : Кичә, тиз, якын, дусларча, көзен

5.Узнай у друга:

- какие отметки он получил вчера;
- сколько уроков было сегодня;
- какой у него дневник;
- заполняет ли он дневник.

6*. Хикәя төзе *“Минем көндәлегем”* (8 – 10 предложений)

7.*“Минем көндәлегем”*тексты буенча сораулар төзе

I яртыеллыккаконтроль эш

Максат.I яртыеллыкта алган белемнәрнеңүзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә.Һәр вариант 6 биремнән тора. 1-4 нче биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән.Ә 5 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән.6 нчы бирем “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:

-сыйфат фигыльләрне дөрес тәрҗемә итү;

- чөнки, шуңа күрә теркәгечле кушма җөмләләр төзи белү;
- исем фигыльләргә сорау бирә белү;
- сорау җөмләләр төзи белү;

Метапредмет УУГ тикшерү биремен аңлап уку,тиешле мәгълүматны сайлап алу,иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү,аларны чишшү өчен алгоритм булдыруны күздә тота.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма/. З. Хәйдәрова, Г.М. Әхматҗанова. – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1. Һәр дөрес тәрҗемә ителгән сүзтезмәгә 1балл, максималь балл – 4 балл
2. Һәр дөрес җөмләгә 1 балл, максималь балл – 3 балл
3. Һәр дөрес исем фигыльгә 1 балл, максималь балл – 3 балл
4. Һәр дөрес җөмләгә 2 балл, максималь балл – 8 балл
5. Һәр дөрес җөмләгә 1балл, максималь балл – 4балл
6. Биремгә аерым билге куела

Гомуми балл –22 балл

Тикшерү характерындагы язма эшләрне бәяләү

“5”ле- 21-22 б.

“4”ле - 16-20б.

“3”ле-12-15б.

“2”ле- 11кимрәк

I - вариант

1.Тәрҗемә итегез: әйткән сүз, балык тотучы малай, сайрый торган кош, эшләгән апа

2. Җөмләләрне дәвам итегез.

1) Минем буш вакытым аз, чөнки ... .

2) Буш вакытым күп, шуңа күрә ... .

3) Буш вакытны файдалы үткәрәм, ләкин ... .
3. Җөмләләрдән исем фигыльләрне табыгыз, килешләрен билгеләгез һәм сораулар куегыз.
1) Өлкәннәрне хөрмәт итү – изге бурыч.
2) Мин ял итүгә каршы түгел.
3) Эш эшләнүдән тәм табам.
4. Спросите у друга:
– какое у него любимое занятие
– играет ли он в шахматы
– катается ли он на велосипеде
– читает ли он книги
5.Диалогларга төшеп калган репликаларны өстәгез.
– ... ?
– Әйе, бүген буш вакытым бар.
– ... ?
– Мин синең белән дискотекага барырга риза.
-..........................?
-Сәгать 6 да очрашабыз.Син ризамы?
-.................. .
6*. Иптәшең белән аның ял итүе турында бирелгән схемалар буенча диалог төзе.
– сорау – жавап – киңәш – килешү

II - вариант

1.Тәрҗемә итегез.биегән кыз, барасы юл, урамда уйный торган бала,укучы малай
2. Җөмләләрне дәвам итегез.
1) Минем буш вакытым булса, ...
2) Тәмәке тарту – начар гадәт, чөнки ... .
3) Ул буш вакытында спорт түгәрәгенә йөри, шуңа күрә ... .
3. Җөмләләрдән исем фигыльләрне табыгыз, килешләрен билгеләгез һәм сораулар куегыз.
1) Ул яшәүнең кызыгын белә.
2) Табигатьне саклау – һәр кешенең изге бурычы.
3) Исәнләшүнең үз кагыйдәләре бар.
4. Спросите у друга:
– играет ли он на компьютере
– слушает ли он музыку
– ходит ли он в бассейн
– есть ли у него свободное время
5.Диалогларга төшеп калган репликаларны өстәгез.
– ...?
– Әйе, минем кесә телефоным яңа әле.
– Кайчан алдыгыз?
– ... .
– Еш шалтыратасыңмы?
– ... .
– ... ?
– Кесә телефонында төрле уеннар да уйныйм.
6*. Иптәшең белән аның ял итүе турында бирелгән схемалар буенча диалог төзе:. – сорау – жавап – киңәш – килешү

3 чиреккә контроль эшкә аңлатма язуы.

Максат.: 3 чиректә алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә.Һәр вариант 6 биремнән тора. 1,3,4 ,5 нче биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән.Ә 2 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән.6 нчы бирем “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-сыйфатларның дәрәҗәләрен билгели белү;

- вакытны әйтә белү;
- киңәш бирә белү;
-кереш сүзләрне куллана ала белү
Метапредмет УУГ тикшерү биремен аңлап уку,тиешле мәгълүматны сайлап алу,иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү,аларны чишшү өчен алгоритм булдыруны күздә тота.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма/Р. З. Хәйдәрова, Г.М. Әхматҗанова. – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.
Бәяләү нормалары

6. Һәр дөрес билгеләнгән сүзгә 0,5 балл, максималь балл – 5 балл
7. Һәр дөрес җөмләгә 1 балл, максималь балл – 5 балл
8. Һәр дөрес тәрҗемәгә 1 балл, һәр дөрес җөмләгә 2 балл, максималь балл – 15 балл
9. Һәр дөрес җөмләгә 2 балл, максималь балл – 8 балл
10. Һәр дөрес сорау җөмләгә 2 балл, максималь балл – 10 балл
11. Биремгә аерым билге куела

Гомуми балл – 43 балл

Тикшерү характерындагы язма эшләрне бәяләү
5”ле- 91%-100%
“4”ле- 71%-90%
“3”ле-51%-70%
“2”ле- 50% ким

3 чиреккә контроль эш

1 вариант

5. Сыйфатларның дәрәҗәләрен билгеләгез.
матур, матуррак, сап-сары, иң матур, кып-кызыл, кызгылт, ямь-яшел, зәңгәрсу, зәп-зәңгәр, аксыл
6. Бирелгән сүзләрдән җөмләләр төзеп языгыз.
1) Яшьтәшләр, очрашырга, без, еш, белән, яратабыз.
2) Һәрвакыт, тиеш, өлкәннәрне, хөрмәт итәргә, кечкенәләр.
3) Тырыш, минем, әтием, кеше.
4) Өлкән, автобуста, урын, бирергә, кешеләргә, кирәк.
3. Тәрҗемә итегез, җөмләләр төзегез.
6 часов, в 6 часов, 6 часов 10 минут, половина шестого, без пяти минут 6
4. Что посоветуете, если мальчик:
– громко разговаривает в трамвае
– плохо ведет себя в столовой
– смеется над пожилыми людьми
– в транспорте не уступает место пожилым
5. Составьте предложения с вводными словами минемчә, синеңчә, беренчедән, минем фикеремчә.
6*. Допустим, друзья приглашают вас на улицу. А мама сообщает, что скоро придут гости, просит ей помочь. Какой разговор произойдет между вами и друзьями, между вами и мамой?

2 вариант

1 Сыйфатларның дәрәҗәләрен билгеләгез.
зур, зуррак, кып-кызыл, кызгылт, сап-сары, иң матур, ямь-яшел, зәңгәрсу, зәп-зәңгәр, аксыл
2.Бирелгән сүзләрдән җөмләләр төзеп языгыз.
1) Тырыш, минем, әтием, кеше.

2) Яшьтәшләр, очрашырга, без, еш, белән, яратабыз.
3) Һәрвакыт, тиеш, өлкәннәрне, хөрмәт итәргә, кечкенәләр.
4) Өлкән, автобуста, урын, бирергә, кешеләргә, кирәк.
3. Тәрҗемә итегез, җөмләләр төзегез.
5часов , в 5 часов, 5 часов 10 минут, половина пятого, без пяти минут 5
4. Что посоветуете, если мальчик:
– громко разговаривает в автобусе
– плохо ведет себя на уроке
– смеется над больными людьми
– в транспорте не уступает место бабушке
5. Составьте предложения с вводными словами **минемчә, синеңчә, беренчедән, минем фикеремчә.**
6*. Допустим, друзья приглашают вас на улицу. А мама сообщает, что скоро придут гости, просит ей помочь. Какой разговор произойдет между вами и друзьями, между вами и мамо

КОНТРОЛЬ – ИСӘПЛӘҮ МАТЕРИАЛЛАРЫ ТУГАН (ТАТАР) ТЕЛЕ 7 нче СЫЙНЫФ, РУС ТӨРКЕМЕ

7 нче сыйныфның рус төркеме өчен
кереш контроль эш.
Аңлатма язуы

Предмет: хикәя фигыльнең заман формаларын (хәзерге, үткән, киләчәк)ныгыту.
Сыйфатларның дөрес язылышын искә төшерү, антонимнарын искә төшерү.
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Бәяләү нормалары

1	Фигыльләрне таблицага урнаштыр.	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 15 балл.
2	Сыйфатларның антонимнарын табарга	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 5 балл.
3	Как скажете о том, что:	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага-0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 6 балл.
Гомуми балл:		26 балл

Контроль эшнебәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-91%	26-24
“4”	90-71%	23-18
“3”	70- 51 %	17-12
“2”	50-0 %	11-0

Кереш контроль эш биремнәренең җаваплары:

Контроль эшбиремнәренеңҗаваплары.
I вариант

1.

Хәзерге заман	Үткән заман		Киләчәк заман	
	Билгеле	Билгесез	Билгеле	Билгесез
Укый тырыша, чишә,	Ыргытты, уйлады, кайтты	җавап биргән, язган, чишә, күргән	сорау бирәчәк, онытмаячак, ишетәчәк	Кабатлар, тыңлар, ятлар

2.Кыска- озын
Тырыш- ялкау
Акрын- тиз
Матур- ямьсез
Яшь- карт
3.Әти-әни, без беренче сменада укыячакбыз.
Әти-әни, минем дустым башка мәктәпкә күчте.
Әти-әни, безнең сыйныфка 2 яңа укучы килде.

II вариант

1. Фигыльләрне таблицага урнаштыр.

Хәзерге заман	Үткән заман		Киләчәк заман	
	Билгеле	Билгесез	Билгеле	Билгесез
сорау бирә, тыңлый, күрә	Укыды, онытты, ишетте	Язган, кайткан	Кабатлаячак, чишәчәк, ятлаячак	Тырышыр, җавап бирер, ыргытыр, уйлар

2.Бирелгән сыйфатларга антонимнар тап.

Акыллы-надан
Белемле-белемсез
Әйбәт-начар
Зур- кечкенә
Яңа-иске
3. Дустым, китпаны ыргытма
Дустым, ятып укыма.
Дустым, ашаганда китап укыма

7 нче сыйнныфның рус төркеме өчен кереш контроль эш

I вариант

1. Фигыльләрне таблицага урнаштыр.

Укый, тырыша, кабатлар, сорау бирәчәк, җавап биргән, язган, онытмаячак, ыргытты, тыңлар, ишетәчәк, чишә, уйлады, кайтты, күргән, ятлар

Хәзерге заман	Үткән заман		Киләчәк заман	
	Билгеле	Билгесез	Билгеле	Билгесез

2. Бирелгән сыйфатларгаантонимнар тап.

Кыска-

Тырыш-

Акрын-

Матур-

Яшь-

3. Сообщи родителям, что:

-вы будете учиться в первую смену;

-твой друг перешел в другую школу;

-в ваш класс пришли 2 новых ученика.

II вариант

1. Фигыльләрне таблицага урнаштыр.

Укыды, тырышыр, кабатлаячак, сорау бирә, җавап бирер, язган, онытты, ыргытыр, тыңлый, ишетте, чишәчәк, уйлар, кайткан, күрә, ятлаячак

Хәзерге заман	Үткән заман		Киләчәк заман	
	Билгеле	Билгесез	Билгеле	Билгесез

2.Бирелгән сыйфатларга антонимнар тап.

Акыллы-

Белемле-

Әйбәт-

Зур-

Яңа-

3. Посоветуй друту:

-не бросать книгу;

-не читать лежа;

-не читать книгу во время еды.

7 нче сыйныфның рус төркеме өчен
I чиреккә контроль эш.

Аңлатма язуы

7нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 1 вариантта бирелә, 4 биремнән тора. 1-15 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 16-18 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-рәвешләрне куллана белү;
-өйрәнелгән лексика буенча хәл фигыльләрнең дөрес тәрҗемәсен таба белү;
-хәл фигыль төрләрен куллана белү;
- ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзи белү;
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Бәяләү нормалары

1	Бирелгән фигыльләргә рәвешләр куеп язарга.	Һәр дөрес язган рәвешкә– 2балл. Максималь – 3 балл.
2	Сүзтезмәләрне тәрҗемә итәргә	Һәр дөрес тәрҗемәгә–1балл. Максималь – 2 балл.
3	Боерык фигыльләрдән хәл фигыльнең 4 төрен ясап язарга.	Һәр дөрес җавапка-1 балл Максималь-8 балл
4	Как скажете о том, что:	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 4 балл.
Гомуми балл:		17 балл

Контроль эшне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-91%	17-15
“4”	90-71%	14-11
“3”	70- 50 %	10-7
“2”	49-0 %	6-0

7 нче сыйныфның рус төркеме өчен
I чиреккә контроль эш.

1. **Рәвешләр куеп язарга.**
   ... укый, ... эшли, ... чишә
2. **Тәрҗемә итәргә.**
   Работает не стараясь-
   Идёт не спеша-
3. **Боерык фигыльләрдән хәл фигыльнең 4 төрен ясап язарга.**

Котла-
Күр-

4. **Как скажете о том, что:**
   -пусть Самат не читает книгу лёжа;
   -пусть Самат бережно относиться к книге?

7 нче сыйныфның рус төркеме өчен
I чиреккә контроль эшнең җаваплары.

1. **Рәвешләр куеп язарга.**

Тиз укый, **әкрен** эшли, **озак** чишә

2. **Тәрҗемә итәргә.**
   Работает не стараясь-тырышмыйча эшли
   Идёт не спеша- ашыкмыйча бара
3. **Боерык фигыльләрдән хәл фигыльнең 4 төрен ясап язарга.**

Котла-котлап, котлый-котлый, котлагач, котлаганчы
Күр-күреп, күрә-күрә, күргәч, күргәнче

4. **Как скажете о том, что:**
   -пусть Самат не читает книгу лёжа
   Самат китапны ятып укымасын.
   -пусть Самат бережно относиться к книге?
   Самат китап сак карасын.

7 нче сыйныфның рус төркеменә
II чирек өчен контроль эш.
Аңлатма язуы

7нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә. Һәр вариант 4 биремнән тора. 1 бирем “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 2-4 бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 2-4 нче биремнәр “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-боерык фигыльдән төрле фигыль төркемчәләрен ясый белү;
- ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзи белү;
- диалогларда төшеп калган репликаларны куя белү.
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Боерык фигыльдән төрле фигыль төркемчәләрен ясау.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 9 балл
2	Ситуатив бирем	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 6 балл.
3	Төшеп калган репликаларны язарга	Җөмлә төзелеше дөрес– 1балл. Җөмлә төзелеше дөрес түгел-0 балл 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 2 балл.
4	Җөмләләрне дәвам итәргә.	Җөмлә төзелеше дөрес– 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес түгел-0 балл 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 4 балл.
Гомуми балл:		21 балл

Контроль эшне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар

“5”	100-91%	21-19
“4”	90-71%	18-14
“3”	70- 50 %	13-9
“2”	49-0 %	8-0

7 нче сыйныфның рус төркеме өчен
II чиреккәконтроль эш.
Iвариант

1. Фигыльләрне таблицага языгыз

Боерык ф.	Хәзерге заман хикәя фигыль	Үткән заман хикәя фигыль		инфинитив	Шарт фигыль	Хәл фигыль
		билгеле	билгесез			
Сөйлә						

2. Спросите у друга:
-играет ли он в свободное время;
- любит ли он ходить в цирк;
-каких татарских певцов он знает?

3. Поставить недостающие реплики:
   - ...
   -Син китап укырга яратасыңмыни?
   -... .
   - Ә мин телевизор карарга яратам.

4. Продолжить предложения.
Әгәр минем буш вакытым булса, ...
Буш вакыт ул...

II вариант.

1. Фигыльләрне таблицага языгыз

Боерык ф.	Хәзерге заман хикәя фигыль	Үткән заман хикәя фигыль		инфинитив	Шарт фигыль	Хәл фигыль
		билгеле	билгесез			
укы						

2. Как ты скажешь о том, что:
-ты проводишь свободное время полезно;
- я люблю слушать музыку;
-вы купили билеты в цирк

3.Поставить недостающие реплики:
-Наилә, буш вакытың булса, син нишлисең?

- ...
-Минем буш вакытым бар. Әйдә дискотекага барабыз.
-...

4. Продолжить предложения.
Буш вакытны ...
Буш вакыт ул ...

Ачкыч
Івариант

1. Фигыльләрнетаблицагаязыгыз

Боерык ф.	Хәзерге заман хикәя фигыль	Үткән заман хикәя фигыль		инфинитив	Шарт фигыль	Хәл фигыль
		билгеле	билгесез			
Сөйлә	сөйли	сөйләде	сөйләгән	сөйләргә	сөйләсә	Сөйләп Сөйли-сөйли Сөйләгәч сөйләгәнче

2. Спросите у друга:
-играет ли он в свободное время- Оля, син буш вакытыңда уйныйсыңмы?
- любит ли он ходить в цирк – Коля, син цирка йөрергә яратасыңмы?
-каких татарских певцов он знает?–Оля, син нинди татар җырчыларын беләсең?

3. Поставить недостающие реплики:
- Коля, әйдә бүген китапханәгә барабыз?
-Син китап укырга яратасыңмыни?
-Буш вакытта мин китап укырга яратам. Ә син?
- Ә мин телевизор карарга яратам.

4. Продолжить предложения.
Әгәр минем буш вакытым булса, ...
Буш вакыт ул...

II вариант.

1. Фигыльләрне таблицага языгыз

Боерык ф.	Хәзерге заман хикәя фигыль	Үткән заман хикәя фигыль		инфинитив	Шарт фигыль	Хәл фигыль
		билгеле	билгесез			
укы	укый	укыды	укыган	укырга	укыса	Укып Укый-укый Укыгач укыганчы

2. Как ты скажешь о том, что:
-ты проводишь свободное время полезно- Мин буш вакытымны файдалы үткәрәм.
- я люблю слушать музыку – Мин музыка тыңларга яратам.
-вы купили билеты в цирк – Мин циркка билет алдым.
3.Поставить недостающие реплики:
-Наилә, буш вакытың булса, син нишлисең?

- Буш вакытымда мин спорт түгәрәгенә йөрим.
-Минем буш вакытым бар. Әйдә дискотекага барабыз.
-Юк, минем контроль эшкәәзерләнәсем бар.
4. Продолжить предложения.
Буш вакытны ...
Буш вакыт ул ...

7 нче сыйныфның рус төркеменә
III чирек өчен контроль эш.

Максат: 7нчесыйныфның III чирегендәалган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. 6 биремнән тора. 1-3 биремнәр " Укучы өйрәнә" блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 4-6 нчы бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 4-6 нчы биремнәр "Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала" блогына карый.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-үткән заман хикәя фигыленең төркемчәләрен билгели белү;
- өйрәнгән лексиканы искә төшереп, сүзләрнең антонимнарын табу;
-җөмлә кисәкләрен билгели белү;
-сүзләрдән җөмлә төзи белү;
- ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзи белү;
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Фигыльләрне 2 төркемгә аерып язызыз: билгеле үткән заман һәм билгесез үткән заман	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 6 балл.
2	Сүзләрнең антонимнарын языгыз.	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 4 балл.
3	Җөмләләрне җөмлә кисәкләре ягыннан тикшерегез.	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 10 балл
4	Сүзләрдән җөмлә төзегез	Җөмлә төзелеше дөрес– 1балл. Җөмлә төзелеше дөрес түгел-0 балл 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 1 балл.
5	Спроси у друга:	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 1 балл.

6	Как скажете о том, что :	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 1 балл
7	Билгеләнгән сүзләргә сорау куегыз, хәлләрнең төрен билгеләгез	Һәр дөрес җавап – 2 балл. Я сорау куелмаса, я хәлнең төрен дөрес билгеләмәсә-1 балл Максималь – 8 балл.
Гомуми балл:		31 балл

Контроль эшне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-91%	31-28
“4”	90-71%	27-25
“3”	70- 50 %	24-16
“2”	49-0 %	15-0

7 нче сыйныфның рус төркеме өчен
III чиреккәконтроль эш.

1. Фигыльләрне 2 төркемгә аерып языгыз:
билгеле үткән заманхикәя фигыльбилгесез үткән заман хикәя фигыль

Эшләгән, ярдәм иткән, булды, бирдем, кергән, әйттем.
2.Сүзләрнең антонимнарын языгыз.
Әйбәт-
Ямьсез-
Ак-
Эшчән-
3. Җөмләләрне җөмлә кисәкләре ягыннан тикшерегез.
1) Мин сиңа яхшы дуслар телим.
2) Кларага яшьтәшләре белән дөрес аралашырга кирәк.
4.Сүзләрдән җөмлә төзеп языгыз.
Яшьтәшләр, очрашырга, без, еш, белән, яратабыз
а) 2, 5, 4, 6, 1,3; б) 1,3, 6, 4, 2, 5; в) 3, 1, 5, 4,2,6.
5.Спроси у друга:
- помогает ли он пожилым людям;
6.Как скажете о том, что :
- нельзя ломать деревья.

7. (А) Билгеләнгән сүзләргә сорау куегыз, хәлләрнең төрен билгеләгез.
Китапны **кичә** алдым.
Декабрьдә көннәр кыска.
Эштән кайтканда, әнисе **кибеткә** кереп чыкты.
Урманда кошларга игътибарлы бул!

7 нче сыйныфның рус төркеме өчен
йомгаклау контроль эше.

Максат: 7нчесыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. 13 биремнән тора. 1-3 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 10-13 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 11-13 нче биремнәр “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-инфинитив кушымчаларын аера белү;
- өйрәнгән лексиканы искә төшереп, сүзләрнең тәрҗемәсен табу;
-хәл, сыйфат фигыльләрне аера белү;
-үз фикереңне белдерә алу;
-бирелгән темага караган сүзләрне аерып ала белү;
-җөмлә кисәкләрен сораулары буенча билгели белү;
-җөмләнең мәгънәсе буенча, ахырын таба белү;
-сүзләрдән җөмлә төзи белү;
- ситуатив биремнәр буенча дөрес итеп җөмлә төзи белү;
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Инфинитивның кушымчалары.	Максималь – 1 балл.
2	Дөрес тәржемәне табыгыз.	Максималь – 1 балл
3	Хәл фигыльне табыгыз	Максималь – 1 балл
4	Үз фикереңне ничек белдерергә	Максималь – 1 балл
5	Артык сүзне табыгыз.	Максималь – 1 балл
6	Җөмләнең ахырын табыгыз.	Максималь – 1 балл
7	Кирәкле сыйфат фигыльне куегыз	Максималь – 1 балл
8	Хәбәрнең сораулары.	Максималь – 1 балл
9	Иянең сораулары	Максималь – 1 балл

10	Бирелгән сүзләрдән җөмлә төзегез.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 1 балл.
11	Как скажете о том, что :	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага- 0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 4 балл
12	Посоветуйте другу:	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага- 0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 4 балл.
13	Хикәя язарга (8 җөмлә)	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хатага- 0,5 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 8 балл.
Гомуми балл:		26балл

Контроль эшне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	26-21
“4”	80-61%	20-16
“3”	60- 31 %	15-12
“2”	30-0 %	11-0

7 нче сыйныф рус төркемнәре өчен йомгаклау контроль эше

1. Инфинитивның кушымчалары.
а) -ырга, -ергә, -рга, -ргә;
б) -арга,-әргә, -урга;
в) -үргә, -ырга, -әргә.
2. Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
Надо спать.
а) Булачак йомарга;
б) Йокларга кирәк;
в) Йокларга була.
3. Хәл фигыльне табыгыз.
а) сөйли;
б) киткәч;
в) кайтса;
г) язу.

4. Үз фикереңне ничек белдерергә.
а) мин риза;
б) мин язам;
в) мин укыйм.
5. Артык сүзне табыгыз.
а) Әлмәт;
б) Чаллы;
в) Зәй;
г) Чулман.
6. Җөмләнең ахырын табыгыз.
Әгәр әнием рөхсәт итсә,....
а) без кунакка киттек;
б) дәрестә бишле алдым;
в) мин киногa барам;
г) диктант язарга кирәк.
7. Кирәкле сыйфат фигыльне куегыз. *Без ... әле озын.*
а) барган юл;
б) барасы юл;
в) бармаган юл.
8. Хәбәрнең сораулары.
а) кайсы?
б) нишли?
в) нәрсә?
9.Иянең сораулары.
а) кая, кем?
б) кем, нәрсә?
в) нәрсә, нигә?
10. Бирелгән сүзләрдән җөмлә төзегез.
һәрвакыт, күп, урамнарда, була, светофор, зур, чөнки,йөрүчеләр.
а) 2,4,8,6,5,1,3,7; б) 7,5,4,2,1,6.3,8; в) 8,2,6,5,7,4,1.3; г) 6,3, 5,4,7,8,1,2.
11. Как ты скажешь о том, что:
- вы переходите улицу на зеленый свет;
- вы пригласили друга на встречу с художником.
12. Посоветуйте другу:
- выучить стихотворение Фатиха Карима;
- посетить музей Г. Тукая;
13. “Мин җәйне яратам”темасына хикәя язарга.

Сүзлек диктантлары

Тема №1: “Белем һәм тормыш”.
Сәгать: 15 минут
Максат: : укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү, дөрес язу һәм аны бәяләү
Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.
Дөрес, мәсьәлә, соңга кала, имтихан, көндәлек тутыра, дәреслекләр, тикшерә, белемле, ялкау, язма эш, хата, өй эше, пычрак, тәртипле, җитди, күңелле.

Сүзлек диктантларын бәяләү:

Пөхтә, төгәл һәм орфографик хатасыз язылган эшкә “5” ле куела. Пөхтә, төгәл язылган, әмма1-3 төзәтүе яки 1-2 орфографик хатасы булган эшкә “4”ле куела. Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 4-5 төзәтүе яки 3-5 орфографик хатасы булган эшкә “3”ле куела. Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 6 яки артыграк орфографик хатасы булган эшкә “2”ле куела.

Тема №2: “Өлкәннәр һәм кечкенәләр”.
Сәгать: 15 минут
Максат: : укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү, дөрес язу һәм аны бәяләү
Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.
Өлкәннәр, кечкенәләр, оныклар, тыныч йокы, һәрвакыт, мөнәсәбәт, үзара, тәрбияле, хөрмәт итү, бәхетле, көчле, гомер, олы, гаилә.
ЯКИ:
Гади, һәрвакыт, мөнәсәбәт, әдәпле, киң җилкәле, хөрмәт итә, юмарт, тәрбияле, игътибарлы, тыйнак, акыллы, ояла, гафу үтенә, үпкәли, кызара, үкенә.

Сүзлек диктантларын бәяләү:

Пөхтә, төгәл һәм орфографик хатасыз язылган эшкә “5” ле куела. Пөхтә, төгәл язылган, әмма1-3 төзәтүе яки 1-2 орфографик хатасы булган эшкә “4”ле куела. Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 4-5 төзәтүе яки 3-5 орфографик хатасы булган эшкә “3”ле куела. Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 6 яки артыграк орфографик хатасы булган эшкә “2”ле куела.

Тема №3: “Без Татарстанда яшибез”.
Сәгать: 15 минут
Максат: : укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү, дөрес язу һәм аны бәяләү
Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.
Туган җир, туган ил, туган як, дәүләт, Ватан, икътисади, затлы, кырыс шартлар, уңдырышлы туфрак, мул сулы, уртача һава торышы, көньяк, төньяк.

Сүзлек диктантларын бәяләү:

Пөхтә, төгәл һәм орфографик хатасыз язылган эшкә “5” ле куела Пөхтә, төгәл язылган, әмма 1-3 төзәтүе яки 1-2 орфографик хатасы булган эшкә “4”ле куела.

Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 4-5 төзәтүе яки 3-5 орфографик хатасы булган эшкә “3”ле куела. Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 6 яки артыграк орфографик хатасы булган эшкә “2”ле куела

Сочинение .

Тема: “Минем буш вакытым”

Сәгать: 45 минут

Максат: укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү.

Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.

Сочинениеләрне бәяләү

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган һәм эчтәлеге тулы ачылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 2 грамматик хатасы булган эшкә **«5»ле** куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган, ләкин 2—3 эчтәлек ялгышы, 2—3 орфографик, 2—3 пунктуацион хатасы булган эшкә **«4»ле** куела.

Тәкъдим ителгән темага өлешчә эзлекле язылган, эчтәлеге тулысынча ачылмаган, 4—5 орфографик, 4—5 пунктуацион һәм җөмлә төзелешендә хаталары булган эшкә «**3**»ле куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган, 6 дан артык орфографик, 6 дан артык пунктуацион һәм грамматик хаталары булган эшкә «**2**»ле куела.

Сочинение .

Тема: “Өлкәннәрне хөрмәт итү- изге бурыч”

Сәгать: 45 минут

Максат: укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү.

Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.

Сочинениеләрне бәяләү

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган һәм эчтәлеге тулы ачылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 2 грамматик хатасы булган эшкә **«5»ле** куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган, ләкин 2—3 эчтәлек ялгышы, 2—3 орфографик, 2—3 пунктуацион хатасы булган эшкә **«4»ле** куела.

Тәкъдим ителгән темага өлешчә эзлекле язылган, эчтәлеге тулысынча ачылмаган, 4—5 орфографик, 4—5 пунктуацион һәм җөмлә төзелешендә хаталары булган эшкә «**3**»ле куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган, 6 дан артык орфографик, 6 дан артык пунктуацион һәм грамматик хаталары булган эшкә «**2**»ле куела

Изложение.

Тема «Кинога барганда»

Сәгать: 45 минут

Максат: укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү.

Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.

Көн матур, кояшлы иде. Агачлардан тәмле ис килә. Бал кортлары бал җыя иде.

Әнисе Шамилгә кибеткә барырга кушты. Шамил кибеткә китте. Юлда сыйныфташы Салихны очратты. Ул кинога бара иде. Шамилнең дә кинога барасы килә иде. Әнисеннән рөхсәт сорады. Шамил кинога китте. Кинога барганда, яңгыр ява башлады. Шамил түбәле капка янына туктады. Аның янына ялан аяклы бер кыз килеп басты.Кинәт кыз кычкырып җибәрде:”Акчам юк! Акчам агып китте! Күрше апа авырый. Аңа дару алып кайтырга кирәк.Ул мине көтә”. Шамил бер акчага, бер кызга карады. Кинога да барасы килә, кыз да кызганыч...

Изложениене бәяләү:

Тыңланган текстның эчтәлеге тулы, эзлекле һәм дөрес язылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 1 грамматик хатасы булган эшкә «5»ле куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге тулы, эзлекле һәм дөрес язылган , ләкин 1—2 эчтәлек ялгышы җибәрелгән, 2—3 орфографик, 2—3 пунктуацион яки 2—3 грамматик хатасы булган эшкә**«4»ле** куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге өлешчә эзлекле язылган, 4—5 орфографик, 4 пунктуацион яки 4—5 грамматик хатасыбулган эшкә **«3»ле** куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге бөтенләй ачылмаган, эзлекле язылмаган, 6 дан артык орфографик, 5 тән артык пунктуацион яки 6 дан артык грамматик хатасы булган эшкә **«2»ле** куела.

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен туган (татар) теленнән контроль- үлчәү материаллары

8 нче сыйныфың рус төркеме өчен кереш контроль эш.
Аңлатма язуы.

7нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә. Һәр вариант 4 биремнән тора. 1-2 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 3-4 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 3 һәм 4 нче биремнәр “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-килеш кушымчаларын билгели белү;
-боерык фигыльдән төрле фигыль төркемчәләрен ясый белү;
-өйрәнелгән лексика буенчаҗөмләләрне ңдөрес тәрҗемәсен таба белү;
- бирелгән тема буенча хикәя төзи белү.

Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхмәтҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Килеш белән төрләндерергә	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 15 балл.
2	Боерык фигыльдән төрле фигыль төркемчәләрен ясау.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. 1грамматик хата-0 балл 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 23 балл
3	Җөмләләрне тәрҗемә итәргә	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 0,5 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 4 балл.
4	Бирелгән тема буенча котлау төзү	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 0,5 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь –5 балл.
Гомуми балл:		47 балл

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-91%	47-43
“4”	90-71%	42-33
“3”	70- 51 %	32-23
“2”	50-0 %	22-0

8 нче сыйныфың рус төркеме өчен кереш контроль эш.
I вариант

1. **Просклонять по падежам:**

Дәресең, дәресебез, дәресе

2. **Образуйте от глаголов**

Кайт, сөйлә

Прош.опред.вр.
Прош.неопред.вр.
Наст.вр.
Будущ.опред.
Будущ.неопред.
Условное накл.
Инфинитив
Причастие (все времена одного глагола)
Деепричастие (все виды одного глагола)
Имя действие

3. **Переведите предложения**

После 4 уроков они пошли в библиотеку. Мы с мамой вернемся до пятницы.Под столом лежит моя любимая кошка. Возле нашего дома растет большое дерево.

4. Напишите поздравление с Днем Знаний.

Якын дустым!

8 нче сыйныфың рус төркеме өчен кереш контроль эш.
II вариант

1. **Просклонять по падежам:**

мәктәбем, мәктәбегез, мәктәпләре

2. **Образуйте от глаголов**

күр, уйла

Прош.опред.вр.
Прош.неопред.вр.
Наст.вр.
Будущ.опред.
Будущ.неопред.
Условное накл.
Инфинитив
Причастие (все времена одного глагола)
Деепричастие (все виды одного глагола)
Имя действие

3. **Переведите предложения**

Ученики будут отдыхать до 8 января. До урока я Марине рассказывала о Бакый Урманче. Около школы есть маленький парк. За нашим домом расположен магазин “Магнит”.

4. Напишите поздравление с Днем пожилых людей.

Кадерле әбием!

8 нче сыйныфың рус төркеме өчен кереш контроль эшнең җаваплары
I вариант

1. Б.к. дәресең, дәресебез, дәресе
И.к. дәресеңнең дәресебезнең, дәресенең
Ю.к. дәресеңә, дәресебезгә, дәресенә
Т.к. дәресеңне, дәресебезне, дәресен
Ч.к. дәресеңнән, дәресебездән, дәресеннән
У.-в.к. дәресеңдә, дәресебездә, дәресендә

2. Кайт, сөйлә

Прош.опред.вр. кайтты, сөйләде
Прош.неопред.вр. кайткан, сөйләгән
Наст.вр. кайта, сөйли
Будущ.опред. кайтачак сөйләячәк
Будущ.неопред. кайтыр, сөйләр
Условное накл. кайтса, сөйләсә
Инфинитив кайтырга, сөйләргә
Причастие (все времена одного глагола) кайтасы, кайткан, кайтыр
Деепричастие (все виды одного глагола) кайтып, кайта-кайта, кайткач, кайтканчы
Имя действие кайту, сөйләү

3. Дүрт дәрестән соң алар китапханәгә киттеләр. Без әни белән җомгага кадәр кайтачакбыз. Өстәл астында минем яраткан песием ята. Безнең өй янында зур агач үсә.

4. Якын дустым!

Сине Белем бәйрәме белән котлыйм. Сиңа сәламәтлек, укуыңда зур уңышлар телим.
Дустың Оля.

II вариант

1. Б.к. мәктәбем, мәктәбегез, мәктәпләре
И.к. мәктәбемнең, мәктәбегезнең, мәктәпләренең
Ю.к. мәктәбемә, мәктәбегезгә, мәктәпләренә
Т.к. мәктәбемне, мәктәбегезне, мәктәпләрен
Ч.к. мәктәбемнән, мәктәбегездән, мәктәпләреннән
У-в.к. мәктәбемдә, мәктәбегездә, мәктәпләрендә

2.күр, уйла

Прош.опред.вр. күрде, уйлады
Прош.неопред.вр. күргән, уйлаган
Наст.вр. күрә, уйлый
Будущ.опред. күрәчәк, уйлаячак
Будущ.неопред. күрер, уйлар
Условное накл. күрсә, уйласа
Инфинитив күрергә, уйларга
Причастие (все времена одного глагола) күрәсе, күргән, күрер
Деепричастие (все виды одного глагола) күреп, күрә-күрә, күргәч, күргәнче
Имя действие күрү, уйлау

3.Укучылар 8 нче гыйнварга кадәр ял итәчәкләр. Дәрескә кадәр мин Маринага Бакый Урманчы турында сөйләдем. Мәктәп янында кечкенә парк бар. Безнең өй артында “Магнит” кибете урнашкан.

4. Кадерле әбием!

Сине Өлкәннәр көне белән котлыйм. Сиңа сәламәтлек, бәхет телим.
Оныгың Оля.

8 нче сыйныфың рус төркеме өчен I чиреккә контроль эш.
Аңлатма язуы.

8нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә. 4 биремнән тора. 1-2 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 3-4 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 3-4 нче биремнәр “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
- җөмләләрне тәрҗемә итү, җөмлә калыпларын урынлы куллану күнекмәләрен урынлы куллану, билгесез үткән заманда куллана белү;
-хәл фигыль формаларын кулланып, җөмләләрне үзгәртә белү;
-җөмлә төзелешен тәрҗемә иткәндә куллана белү;
-үтелгән текстларның истә калу дәрәҗәсен тикшерү
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Бәяләү нормалары

1	Җөмләләрне тәрҗемә итегез. Фигыльләрне билгесез үткән заманда кулланыгыз.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Бирем дөрес үтәлсә-1әр балл Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хата-1 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь –6 балл.
2	Җөмләләрдә астына сызылган сүзләрне хәл фигыльләр белән алыштырып языгыз.	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 2 балл.
3	Как скажете о том, что:	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хата-1 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь –4 балл.
4	Җөмләләрне дәвам итәргә	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь –4 балл.
Гомуми балл:		16 балл

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-90%	16-14
“4”	89-70%	13-10
“3”	69- 50 %	9-8
“2”	49-0 %	7-0

Ачкыч.

I вариант

1. Җөмләләрне тәрҗемә итегез. Фигыльләрне билгесез үткән заманда кулланыгыз.
Әби мин яраткан ашны пешергән.
Мин дәфтәрне өйдә онытканмын.
2. Җөмләләрдә астына сызылган сүзләрне хәл фигыльләр белән алыштырып языгыз.
А) Ул бик нык **тырышып** укыды.
Ә) Әни өйгә **кайткач**, мин кибеткә барам.
3. Сообщите другу о том, что вы:
-Мин дәрес әзерләргә өлгердем инде.
-"Вакыт" программасын карагач, дәрес әзерли башлармын.
4. Җөмләләрне дәвам итәргә:
А) Бүген мәктәптән кайтам да, дәресләремне әзерләргә утырам .
Ә) Әни мин яраткан ашны пешергән.

II вариант

1. Җөмләләрне тәрҗемә итегез. Фигыльләрне билгеле киләчәк заманда кулланыгыз.
Иртәгә китапханәгә барачакмын.
Син әбиеңә хат язачаксыңмы?
2. Җөмләләрдә астына сызылган сүзләрне хәл фигыльләр белән алыштырып языгыз.
А) Ашагач, хоккей уйнарга китәм.
Ә) Китапханәдән китаплар **алып** өйгә кайтам.
3. Как напишите о том, что вы:
-Мин бүген дәресләрне әзерләргә өлгермәдем.
- Мәсьәләне үзем эшләмәдем, Айраттан күчердем.
4. Җөмләләрне дәвам итәргә:
А) Наил хоккей уйнарга соңга калган.
Ә) Дәрес әзерләргә вакыт бар әле.

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен I чиреккә контроль эш
I вариант

1. Җөмләләрне тәрҗемә итегез. Фигыльләрне билгесез үткән заманда кулланыгыз.
Бабушка сварила мой любимый суп.
Я забыла тетрадь дома.
2. Җөмләләрдә астына сызылган сүзләрне хәл фигыльләр белән алыштырып языгыз.
А) Ул бик нык **тырышты,** укыды.
Ә) Әни өйгә **кайта**, мин кибеткә барам.
3. Сообщите другу о том, что вы:
-уже успели приготовить уроки;
-начнёте готовить уроки, когда посмотрите программу «Время».
4. Җөмләләрне дәвам итәргә:
А) Бүген мәктәптән кайтам да, ...
Ә) Әни мин яраткан ... .

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен I чиреккә контроль эш
II вариант

1. Җөмләләрне тәрҗемә итегез. Фигыльләрне билгеле киләчәк заманда кулланыгыз.
Завтра я схожу в библиотеку.
Ты напишешь письмо бабушке?
2. Җөмләләрдә астына сызылган сүзләрне хәл фигыльләр белән алыштырып языгыз.
А) Ашыйм, аннан соң хоккей уйнарга китәм.
Ә) Китапханәдән китаплар **алам да** өйгә кайтам.
3. Как напишите о том, что вы:
-сегодня не успели приготовить уроки;
- сами задачу не решили, а списали у Айрата.
4. Җөмләләрне дәвам итәргә:
А) Наил хоккей ... .
Ә) Дәрес әзерләргә вакыт ... .

8 нче сыйныфың рус төркеме өчен II чиреккә контроль эш.
Аңлатма язуы.

8нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә. Һәр вариант 5 биремнән тора. 1-3,5 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 4 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 4 нче бирем “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-сүзләрне тамыр һәм кушымчаларга дөрес аера белү;
 - җөмлә ахырына тиешле тыныш билгеләрен куя белү;
-ия белән хәбәрне табып, сорау куя белү;
-өйрәнгән лексикаларны кулланып, җөмләләрне киңәйтеп язарга;
-килеш кушымчаларын урынлы куллана белү.
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Сүзләрнең тамыр һәм кушымчаларын билгеләргә	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 4 балл.
2	Җөмлә ахырына тиешле тыныш билгеләрен куярга..	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 3 балл.
3	Ия белән хәбәрне табып, сорау куярга.	Һәр дөрес җавап – 1 балл. 1грамматик хата-0 балл 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 8 балл
4	Җөмләләрне киңәйтеп язарга.	Һәр дөрес җавап – 1 балл. 1грамматик хата-0 балл 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 5 балл
5	Килеш кушымчаларын куярга.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Максималь –2 балл.
Гомуми балл:		22 балл

Бәяләү критерийлары:

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-91%	22-20
“4”	90-71%	19-15
“3”	70- 50 %	14-10
“2”	49-0 %	9-0

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен
II чиреккә контроль эшкә ачкыч.
I вариант

1. Сүзләрнең тамыр һәм кушымчаларын билгеләргә.
Подъезд-ы-на, сүз-ләр-е-нә, үз-е-нә, эш-ләр-е-ннән
2. Җөмлә ахырына тиешле тыныш билгеләрен куярга.
Алсуның әнисе көн саен эшкә китә.
Бүген без узган дәрестә өйрәнгән текстны кабатлыйбыз.
Син ничә мәртәбә турникта тартыласың?
3. Ия белән хәбәрне табып, сорау куярга.
Әни (кем?) бакчада суган, шалкан утырта(нишли?).
Мин (кем?) иртән көн саен турникта тартылам (нишлим?)
4. Җөмләләрне киңәйтеп язарга.
Әни кайтты.
Әни бүген эштән бик соң кайтты.
5. Килеш кушымчаларын куярга.
Ул спорт-ны бик яратты.
Наил үзе турник яса-ды .

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен
II чиреккә контроль эш
II вариант

1. Сүзләрнең тамыр һәм кушымчаларын билгеләргә.
Такта-сы-н, бабай-лар-ы-на, исем-нәр-е-м, дошман-нар-ы-на.
2. Җөмлә ахырына тиешле тыныш билгеләрен куярга.
Тыңлагыз, зинһар, ишетми калмагыз!
Хушыгыз, җиңеп кайтыгыз.
Үскәч, син кем буласың?
3. Ия белән хәбәрне табып, сорау куярга.
Резин тупны әнисе (кем?) Октябрьск шәһәреннән алды (нишләде?).
Зәңгәр балконлы фатирга кунак (кем?) кайтты (нишләде?).
4. Җөмләләрне киңәйтеп язарга.
Фәнияр яратты.
Фәнияр спорт белән шөгыльләнергә бик яратты.
5. Килеш кушымчаларын куярга.
Ул көн дә турник- та уйный.
Наил көчле бул-ып үсә.

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен
II чиреккә контроль эш
I вариант

1. Сүзләрнең тамыр һәм кушымчаларын билгеләргә.
Подъездына, сүзләренә, үзенә, эшләреннән
2. Җөмлә ахырына тиешле тыныш билгеләрен куярга.
Алсуның әнисе көн саен эшкә китә
Бүген без узган дәрестә өйрәнгән текстны кабатлыйбыз
Син ничә мәртәбә турникта тартыласың
3. Ия белән хәбәрне табып, сорау куярга.
Әни бакчада суган, шалкан утырта.
Мин иртән көн саен турникта тартылам.
4. Җөмләләрне киңәйтеп язарга.
Әни кайтты.
5. Килеш кушымчаларын куярга.
Ул спорт ... бик яратты.
Наил үзе турник яса... .

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен
II чиреккә контроль эш.
II вариант

1. Сүзләрнең тамыр һәм кушымчаларын билгеләргә.
Тактасын, бабайларына, исемнәрем, дошманнарына.

2. Җөмлә ахырына тиешле тыныш билгеләрен куярга.
Тыңлагыз, зинһар, ишетми калмагыз
Хушыгыз, җиңеп кайтыгыз
Үскәч, син кем буласың

3. Ия белән хәбәрне табып, сорау куярга.
Резин тупны әнисе Октябрьск шәһәреннән алды.
Зәңгәр балконлы фатирга кунак кайтты.

4. Җөмләләрне киңәйтеп язарга.
Фәнияр яратты.

5. Килеш кушымчаларын куярга.
Ул көн дә турник... уйный.
Наил көчле бул... үсә.

8 нче сыйныфың рус төркеме өчен III чиреккә контроль эш.
Аңлатма язуы.

8нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә. Һәр вариант 4 биремнән тора. 1-2 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 3-4 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 3 һәм 4 нче биремнәр “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:

-билгеләү алмашлыкларын урынлы куллана белү;

-алмашлык төркемчәләрентаный белү;

-өйрәнелгән лексика буенча җөмлә төзи белү;

-исемнәрнең ясалышын аера белү;

- бирелгән тема буенча диалогны дәвам итү.

Метапредмет УУГ тикшерү:

регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;

танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;

коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән темага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү.

Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Бәяләү нормалары

1	Күп нокталар урынына билгеләү алмашлыкларын (бөтен, бөтенесе, барлык, барысы) куеп языгыз	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 3 балл.
2	Алмашлыкларның төркемчәсен билгеләргә.	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 7 балл.
3	Җөмләләр төзергә.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 2 балл.
4	Исемнәрнең ясалышын билгеләргә. .	Һәр дөрес җавап – 1 балл. 1грамматик хата-0 балл 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 5 балл
5	Как скажете о том, что:	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1 грамматик хата-1 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь –6 балл.
6	Бирелгән тема буенча диалогны дәвам итәргә	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь –2 балл.
Гомуми балл:		25 балл

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	25-20
“4”	80-61%	19-15
“3”	60- 31 %	14-11
“2”	30-0 %	10-0

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен
III чиреккә контроль эш
I вариант

1. **Күп нокталар урынына билгеләү алмашлыкларын (бөтен, бөтенесе, барлык, барысы) куеп языгыз.**
   А) Кыш көне .... җир ап-ак.
   Б) Бәйрәмдә ... да рәхәтләнеп җырладылар, биеделәр.
   В) Татарстанда ... милләтләр дә дус яши.
2. **Алмашлыкларның төркемчәсен билгеләргә.**
   Мин, андый, нәрсә, һәр, әллә кем, беркем, синеке

3. Җөмләләр төзергә.
А) Кирәк, тарихын, халкыңның, белергә.
Б) Бел, ерак, син, ничек, бабайларның, яшәгәнен

4. Исемнәрнең ясалышын билгеләргә.
РФ, күз, аккош, кура җиләге, савыт-саба

5. Как скажете о том, что:
-выращивать хлеб-нелегкая работа;
-нужно знать историю своей страны;
-булгары первыми начали изготовлять деньги.

6. Диалогны дәвам итегез:

- Син кайда тугансың?
- Зәйдә.
- Ә әти-әниең, әби-бабаң?
- ...

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен
III чиреккә контроль эш
II вариант

1. **Күп нокталар урынына билгеләү алмашлыкларын (бөтен, бөтенесе, барлык, барысы) куеп языгыз.**
   А) Өстәлдә .... тәмле иде.
   Б) Казанга экскурсиягә барырга ... дусларым да теләк белдерде.
   В) Бу бәйрәмгә ... мәктәп әзерләнә.

2. Алмашлыкларның төркемчәсен билгеләргә.
Безнеке, һичкем, нәрсәдер, үз, нинди, әнә, алар.

3. Җөмләләр төзергә.
А) Авылның, һәр, үткәне, шәһәрнең, һәр, бар.
Б) Тарихыңны, яхшы, кирәк, үз, белергә.

4. Исемнәрнең ясалышын билгеләргә.
Җидееллык, җиләк-җимеш, Ерак Көнчыгыш, аш, ТР

5. Как скажете о том, что:
-если хорошо вскопаете землю, то урожай будет хорошим;
- нужно уважать труд хлебороба;
-нужно знать историю своих дедов.

6. Диалогны дәвам итегез:
- Син кайсы түгәрәккә йөрисең?
- Тарих түгәрәгенә.
- Анда нәрсәләр өйрәнәсез?

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен
еллык контроль эшне бәяләү (тест)
Аңлатма язуы.

8нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Тест биремнәре " Укучы өйрәнә" блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
-хәл фигыль кушымчаларын таба белү;
-фигыль төркемчәләренең сорауларын, кушыичаларын таба, куллана белү;
- өйрәнгә лексика аша антонимнарны таба белү;
-рәвешләрне белү;
- җөмләнең баш кисәкләрен таба белү;
-өйрәнелгән лексика буенча җөмлә төзи белү;
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу.
Кулланылган әдәбият: Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы: Укытучылар өчен методик кулланма / Р. З. Хәйдәрова, Г. М. Әхматҗанова./ – Яр Чаллы, 2014. – 115 б.

Контроль эшне бәяләү

Һәр дөрес җавап 1 балл белән исәпләнә. Барлыгы: 17 балл

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
"5"	100-81%	17-14
"4"	80-61%	13-11
"3"	60- 31 %	10-8
"2"	30-0 %	7-0

8 нче сыйныфның рус төркеме өчен
еллык контроль эшне бәяләү (тест)

1. Хәл фигыль кушымчаларын табыгыз:
а) –ырга, -арга, -гач; б) –ып, -еп, -ганчы, -гач
в) –гач, -ып, -ды, -де
2. Исем фигыльнең сораулары:
а) нишләү? нишләмәү? б) нишләргә? нишләмәскә? в) нишли? нишләргә?
3. Сыйфат фигыль кушымчалары:
а) –ган, -гән, -гач б) –нчы, -лар, -учы, -асы
в) -асы, -әсе, -учы, -үче, -ар, -әр
4. Кайсы антоним пары дөрес түгел.
а) ашый-эчә; б) утыра-баса; в) килә- китә; г) жырлый- сөйли.
5. Шарт фигыль нинди сорауга җавап бирә?
а) нишли? б) нишләсен? в) нишләсә?
6. Рәвешләр рәтен табыгыз.
а) ак, матур, тиз; б) тиз, әкрен, кичә; в) кичә, уйнап, кызыл.
7. Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
Десять тетрадей-
а) ун дәфтәрләр; б) унынчы дәфтәр; в) унау дәфтәр; г) ун дәфтәр
8 .Билгесез үткән заман хикәя фигыль кушымчалары:
а) –ды, -ган, -лар; б)-ган,-гән,кан, -кән; в)-кан, кән, -ды.
9 .Дөрес кушымчаны куегыз:

1.Сез кичә киногa бар... .
а)-канбыз;б) –гансыз; в)-ганмын.
2.Укучылар походтан кайт... .
а)-гәнмен; б)–каннар; в)-гәнсең.
10. Бирелгән җөмләнең баш кисәкләрен табыгыз.
Мин талантлы музыкантлар белән аралаштым.
а) мин, музыкантлар б) мин, аралаштым в) музыкантлар белән аралаштым
11. Кайсы рәттә җөмлә төзелеше дөрес бирелгән?
Беренче, Казанда, ачыла, елда, китапханә, 1731 нче.
а) 2, 3, 6, 1, 5, 4. б) 3,2,1, 6, 4,5. в) 2,1,5,6,4,3.
12. Кайсы рәттә мәкаль язылмаган?
а) Китап – белем чишмәсе.
б) Китапны яратырга кирәк!
в) Китапсыз йорт – тәрәзәсез бүлмә.
13. Вместо многоточий вставьте слова, преобразив их в нужную форму:
1) Татарстанның табигате матур, бай, ... һәм төрле (СЕР).
2) Һәр уку йорты үзенең укучылары белән ... (ГОРУР).
3) Болыннарда матур чәчәкләр, ... үләннәр үсә (ШИФА).
4) Чиста табигать - ... өчен нигез (СӘЛАМӘТ).

8 нче сыйныфта тестның җаваплары

1. Хәл фигыль кушымчаларын табыгыз:
б) –ып, -еп, -ганчы, -гач
2. Исем фигыльнең сораулары:
а) нишләү? нишләмәү?
3. Сыйфат фигыль кушымчалары:
в) -асы, -әсе, -учы, -үче, -ар, -әр
4. Кайсы антоним пары дөрес түгел.
г) жырлый- сөйли.
5. Шарт фигыль нинди сорауга җавап бирә?
в) нишләсә?
6. Рәвешләр рәтен табыгыз.
б) тиз, әкрен, кичә;
7. Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
Десять тетрадей-
г) ун дәфтәр
8 .Билгесез үткән заман хикәя фигыль кушымчалары:
б)-ган,-гән,кан, -кән.
9 .Дөрес кушымчаны куегыз:
1.Сез кичә киногa бар... .
;б) –гансыз
2.Укучылар походтан кайт... б)–каннар;
10. Бирелгән җөмләнең баш кисәкләрен табыгыз.
Мин талантлы музыкантлар белән аралаштым.
б) мин, аралаштым
11. Кайсы рәттә җөмлә төзелеше дөрес бирелгән?
Беренче, Казанда, ачыла, елда, китапханә, 1731 нче.
в) 2,1,5,6,4,3.
12. Кайсы рәттә мәкаль язылмаган?
б) Китапны яратырга кирәк!
13. Вместо многоточий вставьте слова, преобразив их в нужную форму:
1) Татарстанның табигате матур, бай, ... һәм төрле (СЕРЛЕ).
2) Һәр уку йорты үзенең укучылары белән ... (ГОРУРЛАНА).
3) Болыннарда матур чәчәкләр, ... үләннәр үсә (ШИФАЛЫ).
4) Чиста табигать - ... өчен нигез (СӘЛАМӘТлек).

8нче сыйныфның рус төркеме
Аңлатма язуы.

Аудирование өчен алынган биремнәр укучыларның ишетеп аңлау күнекмәләрен тикшереп бәяләү максатыннан үткәрелә.Текстның күләме 2 минутлык күләмдә булып, төрле эчтәлектәге биремнәрне үз эченә алырга мөмкин (сорауларга җавап язарга). Тыңлау аңлау өчен бирелгән текстлар үтелгән лексик материалны, грамматик материалларны үз эченә ала. Аудирование биремен башкару өчен 40 минут вакыт бирелә.

Бәяләү критерийлары

Аудирование

Тыңланган татар сөйләмен тулаем аңлап, сорауларга җавап бирә алганда, «5»ле куела.

Тыңланган татар сөйләмен аңлап, сорауларга җавап бирә якынча дөрес җавап бирә алганда, «4»ле куела.

Тыңланган татар сөйләмен аңлап, сорауларга өлешчә дөрес җавап бирә алганда, «3»ле куела.

Тыңланган татар сөйләменең эчтәлеген тулаем аңлама¬ганда, «2»ле куела.

Изложение (110-120 сүз). Бу эш төренең максаты - сөйләм телен үстерү , тел күренешләренә игътибарлы булырга, нәтиҗә ясарага, фикерне төгәл, ачык итеп язарга өйрәтә, сүз байлыгын үстерегә ярдәм итә. Текстны укытучы үзе сәнгатьле итеп 2 тапкыр укып чыга. Текст сыйныф укучыларының уку тизлегенә яраштырып, җөмләләрнең эчтәлеген аңлауга мөмкинчелек тудырырга тиеш. Укучылар белән сүзлек эше үткәрелә. Сораулар аша план төзелә. Шул сораулар нигезендә эчтәлеге сөйләнә. Укчылар караламаларда язалар. Шуннан соң гына дәфтәрләргә күчереп язалар.Изложение тексты итеп, үтелгәннәрне кабатлау һәм өйрәнелә торган сүзләргә нигезләнеп алынды

Изложение
Куян рәхмәте

Малай елгага балыкка китте. Җайлырак урынны сайлап йөри торгач, ниндидер тавыш колакка чалынды. Барып караса, куак артында яраланган куян ята. Кемдер аңа аткан. Куянның бәхете бар икән. Качып торырга акылы җиткән.

Малай озынколак янына килде. Куян калтыранды, әмма куркуын җиңде. Малай яралы куянны кулына алды, башыннан сыйпады. Куян бөтенесенә дә риза булып, тыпырчынмыйча гына ярдәм көтте. Җәрәхәт аякларында икән. Кемдер аны казанга салырга ниятләсә дә, ул тереләчәк.

Малай куянны өенә алып кайтты. Ул аны дәвалады һәм кире таныш куаклар арасына китереп куйды.

Куянның үзен терелткән дустыннан аерыласы килмәде. Ул, байтак вакыт аңа карап, иренен селкеткәләде. Куян нәрсәдер әйтергә теләде. Үзенчә рәхмәт белдергәндер инде.

Шулай да аларга хушлашырга барыбер кирәк иде. Малай кулын шапылдатып куйды. Озынколак сискәнеп китте, тик, тынычланып, бер урында сикергәләп торды. Шуннан соң куаклыкка кереп югалды(128 сүз)

(Әхсән Баяновтан)

Изложение
Аралашу серләре.

Кызык... Ни өчен берәүләрне яраталар, берәүләрне юк?Кайбер малайлар, кызлар белән күпләр дус була ала, ә кайберәүләр белән озак дуслашып булмый.

Мәктәптәге дус кызларым малайларның әдпсез, тупас кыланышларына рәнҗиләр. Ә үзләре оялчан, кызара белә торган яисә артык ябык, яисә артык тазаегетләрдән көләләр.

Кайбер малайларыбыз әдәпле булырга оялалар.Әдәпле булу модада түгел дип уйлыйлар.

Минем фикеремчә, әдәпле кешеләр түгел, ә тупас, тәрбиясез кешеләр оялырга тиеш.

Ә кайбер кызлар һәм малайлар белән, киресенчә, модалы киенмәсәләр дә, аралашу рәхәт. Чөнки алар сине тыңлый беләләр, синнән көлмиләр, кимчелекләреңне гафу итә беләләр. Бәлки, мин искечә фикер йөртәмдер...

(“Ялкын” журналыннан)

Изложениене бәяләү

Эчтәлекне бәяләү

Эзлекле язылган, 1 орфографик һәм 1 пунктуацион яки 1 грамматик хаталы эшкә «5»ле куела.
Эзлекле язылган, ләкин эчтәлектә ялгыш җибәрелгән, 2—3 орфографик һәм пунктуацион яки 2—3 грамматик ха¬талы эшкә «4»ле куела.
Эзлекле язылмаган, 4—6 орфографикһәмпунктуацион яки 4—6 грамматик хаталыэшкә «3»ле куела.
Эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган, 7 дән артык орфографик һәм пунктуацион яки 7 дән артык тупас грамма¬тик хаталы эшкә «2»ле куела.

Грамоталыкны бәяләү
Пөхтә һәм төгәл язылган, 1 орфографик хаталы эшкә «5»ле куела.
Пөхтә һәм төгәл язылган, 2—3 орфографик хаталы эшкә «4»ле куела.
Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 4—6 орфографик хаталы эшкә «3»ле куела.
Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 7 яки артыграк орфографик хаталы эшкә«2»ле куела

Сүзлек диктанты (22-25 сүз) өчен сүзләр үтелгән тема буенча, сүзләрнең дөрес язылышын, тәрҗемәсен белү дәрәҗәсен тикшереп бәяләү өчен үткәрелә. Аз вакыт эчендә, дәреснең 10-15 минут вакытын ала. Диктантның бу төре дөрес язу кагыйдәләрен кабатлау яки ныгыту йөзеннән эшләнә.
Тема: ”Күп укыган-күп белер”
Тәнәфес,каләм,мәсьәлә,сәләтле,тәрбияле,тикшерә,чагыштыра,аңлый,күнегү,белемле,милли,китапханәче,ты-рыш,сүзлек,әдәбият,көндәлек,компьютерлаштырылган,укымышлы,аңлатмалы сүзлек,сүз бирү,бүлек.
Бирем:Сүзләрне транскрипциядә бирергә
Тема: ”Исем ясалышы”
Кибетче,дуслык,замандаш,ачкыч,басма,драмтүгәрәк,өчпочмак,белем,хатын-кыз,сүзлек,төзелеш,сынчы,иптәш,элмәк,белгеч,белгечлек,урманчы,
Бирем:Сүзләрнең тамырын табарга,тәрҗемә итәргә
Иҗади сүзлек диктанты: ”Алмашлыклар”
Һәрвакыт, һичшиксез, үз, аңа, шушы, нииндидер, сез, беркем, тегендә, кайда, нигә, барлык, әллә нинди
Бирем: бирелгән алмашлыкларны кулланып сүзтезмәләр төзегез
Бәяләү
Пөхтә, төгәл һәм орфографик хатасыз сүзләрнең тәрҗемәсе дөрес язылган эшкә «5/5»ле куела.
Пөхтә, төгәл язылган, әмма 1—3 төзәтүе яки 1—2 орфо¬график хатасы булган, тәрҗемәсенә 2 хатасы булган эшкә«4/4»ле куела.
Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 4—5 төзәтүе яки 3—5 орфо¬график хатасы булган, тәрҗемәсендә 4-5 хатасы булган эшкә «3/3»ле куела.
Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 6 яки артыграк орфографик хатасы булган, тәрҗемәсе дөрес булмаган эшкә«2/2»ле куела.
Контроль эшләр укучыларның белем һәм күнекмәләрен уку елы барышында тикшереп бәяләү максатыннан үткәрелә. Биремнәр үз эченә үтелгән лексик материалны, грамматик материалларны, гамәли эшли белү күнекмәләрен программада куелган таләпләрдән чыгып, яшь үзенчелекләрен, укучыларның белем дәрәҗәләрен һәм әзерлекләрен исәпкә алып төзелә. Биремнәр гадидән катлаулыга бара. Биремнәрне аңлап, белемнәрне гамәли эшчәнлектә куллана белеп, сүзләрне дөрес язып, укытучы әйткәнне дөрес аңлап, мөстәкыйль эшли белү күнекмәләрен тикшерүне күздә тотып төзелә. Контроль эш алдыннан укытучы эшләү тәртибен русча аңлата.Контроль эшләр 1-2 вариантта бирелә, чөнки укучыларны берәрләп утыртырга да мөмкинчелек бар. Укучыларның үзләштерү дәрәҗәсен исәпкә алып, кайбер биремнәргә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.
Контроль эшне башкару өчен 45 минут вакыт бирелә.

Контроль эшләрне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	
“4”	80-61%	
“3”	60- 31 %	
“2”	30-0 %	

Мөстәкыйль эш.
Тема: “Мин һәм минем яшьтәшләрем”
I вариант

1.Тәрҗемә итегез:
Встреча с одноклассником-
Мой ровесник-
Не обижай товарища-
С ним тяжело общаться-
2. Хәл фигыль кушымчаларын өстәп языгыз.
Энесен рәнҗет..., аның үзенә дә бик авыр булды.
Тырыш... уку турында уйламый да иде.
3. Җөмләләрне тәрҗемә итегез.
Он часто обижается, по-моему, это плохая привычка.
Умение интересно рассказывать-это тоже талант.
4.Җөмләләрне дәвам итегез.
Кеше тәрбияле булса, ...
Кеше күп белсә, ...
5.Посоветуйте другу:
-не обижать младших.

IIвариант

1.Тәрҗемә итегез:
Вы часто встречаетесь?-
Застенчивый парень-
Правила приветствия-
Не обижайся на меня-
2. Хәл фигыль кушымчаларын өстәп языгыз.
Иптәшләрең белән аралаш... яшә.
Синең белән очраш...., миңа рәхәт булды.
3. Җөмләләрне тәрҗемә итегез.
Мы с друзьями встречаемся часто и весело проводим время.
С воспитанными людьми легко общаться, потому что они умеют внимательно слушать.
4.Җөмләләрне дәвам итегез.
Кеше тупас булса, ...
Кеше оялчан булса, ...
5.Посоветуйте другу:
-уважать старших.

Мөстәкыйль эшне бәяләү

Һәр дөрес җавап 1 балл белән бәяләнә. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса, 0 балл куела.
ОрфографикБарлыгы-11 балл.
Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл.
Җөмлә төзелешендә 1-2 генә хата булса, 0,5 балл куела.
Җөмлә төзелешендә хаталар саны 3 тән артык булса- 0 балл
1 грамматик хата-0,1 балл
1-2 орфографик хата – балл кимеми.
3-4 орфографик хата – 1 балл
5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл.
Максималь – 2 балл.

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	11-9
“4”	80-61%	8-6
“3”	60- 31 %	5-4
“2”	30-0 %	3-0

Кереш контроль эш
8нче сыйныф, рус төркеме

А-1.Тиешле кушымчаларны күрсәтегез.
Көз җит... , укулар башлан.... .
А) –кәч; б) – ачак; в) – гәндә

А-2. Тәрҗемәләрен күрсәтегез.
А) кемдер _____никто
Б) кем дә булса _____кто-то
В) беркем ____кто-нибудь

А-3. Тиешле кушымчаны языгыз.
В то время когда играл – уйна______________
А) –ганда; б) –ганга; в) – канга

А-4. Дөрес вариантларны күрсәтегез.
А) көзге - осенью
Б) көзен – осенний

А-5.Антонимпарларны күрсәтегез.
А) юеш ______1)ягымлы
Б) тупас _____ 2)куркак
В) матур _____3)коры
Г) батыр _____4)ямьсез

В-1. Җөмләдә сүзләр нинди тәртиптә булырга тиеш? Күрсәтегез.
1) без
2) су
3) малайлар
4) коенырга
5) бардык
6) беркөнне
7) белән

В-2. Кирәкле сыйфатларны языгыз.
Менә __________көз җитте. Кайвакыт _________җил исә, ____________яңгыр ява. ______яфраклар коела башлады. Көз бик___________ .
Сыйфатлар: көчле, салкын, сары, алтын, матур.

В-3. Тәрҗемәләрен күрсәтегез.
А) бизәде ____1) заставила украшать
Б) бизәште ____ 2) накрасилась
В) бизәтте _____3) украсила
Г) бизәнде _____4) помогала украшать

В-14. Сорауларны язып бетерегез.
булыш – нишлә?
булышса? – нишлә___
булыша – нишл(ә)____
булышырга – нишлә____
булышкан – нишлә____
булышачак – нишлә_____

В-5. Дөрес тәрҗемәне күрсәтегез.
А) язып карады ___прописал
Б) язып бетерде ___выписал
В) язып чыкты ____дописал
Г) язып алды ____попробовал писать

С-1. Белем бәйрәменә ничек әзерләндегез? Шул турыда языгыз.

Кереш контроль эшнең җаваплары
8нче сыйныф, рус төркеме

А-1.Тиешле кушымчаларны күрсәтегез.

Көз җит..А. , укулар башлан..Б.. .
А) –кәч; б) – ачак; в) – гәндә
А-2. Тәрҗемәләрен күрсәтегез.
А) кемдер _____кто-то
Б) кем дә булса _____кто-нибудь
В) беркем ____никто
А-3. Тиешле кушымчаны языгыз.
В то время когда играл – уйна_А_____________
А) –ганда; б) –ганга; в) – канга
А-4. Дөрес вариантларны күрсәтегез.
А) көзге - осенний
Б) көзен – осенью
А-5.Антоним парларны күрсәтегез.
А) юеш _____3коры
Б) тупас _____ 1ягымлы
В) матур _____4ямьсез
Г) батыр _____2куркак
В-1. Җөмләдә сүзләр нинди тәртиптә булырга тиеш? Күрсәтегез.
1,6,3,7,2,4,5.
В-2. Кирәкле сыйфатларны языгыз.
Менә _алтын_________көз җитте. Кайвакыт __көчле_______җил исә, _салкын___яңгыр ява. _Сары_____яфраклар коела башлады. Көз бик__матур_________ .
Сыйфатлар: көчле, салкын, сары, алтын, матур.
В-3. Тәрҗемәләрен күрсәтегез.
А) ____3
Б) ____4
В) ____1
Г) _____2
В-14. Сорауларны язып бетерегез.
булыш – нишлә?
булышса? – нишләсә___
булыша – нишл(ә)и____
булышырга – нишләргә____
булышкан – нишләгән____
булышачак – нишләячәк_____
В-5. Дөрес тәрҗемәне күрсәтегез.
А) язып карады ___попробовал писать
Б) язып бетерде ___дописал
В) язып чыкты __прописал
Г) язып алды ____выписал
С-1. Белем бәйрәменә ничек әзерләндегез? Шул турыда языгыз.

Контроль эшләрне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	29-23
“4”	80-61%	22-18
“3”	60- 31 %	17-14
“2”	30-0 %	13-0

Тема: Туган җирем-Татарстан (8 класс)контроль эш

1.Исемнәрне таблицага урнаштырыгыз.(3балл)

Б.к	И.к	Ю.к	Т.к	Ч.к	Ур.-в.к.

Елгадан, истәлекләрне, шәһәрдә, Казанның, Республикага, аквапарктан, урамнан, бәйрәмгә, театрдан, музейга, халыкны, Президентның, әдәбиятка, сәгатьне, Кремльгә, манараның.

2.Тәрҗемә итеп языгыз.(2балл)
Все книги--;
со всем классом---;
всё красиво---;
3.Как скажите о том, что: (2балл)
-Вы любите свой родной край
____
-вы знаете несколько национальных праздников
____

4.Узнайте: (2балл)
-какие древние города есть в Татарстане
____
-есть ли кинофильмы на татарском языке.
____

5.Уточни: (2балл)
– на самом ли деле (чынлап та) 109-ый маршрут едет до рынка
____
-далеко ли ехать до парка
____

6. Переведи (4 балл)
Финалистов конкурса «Мин татарча сөйләшәм" пригласили в гости в Казань.Там они побывали на концерте на улице Баумана,на празднике Тукая,в театре имени Галиасгара Камала,гуляли по парку "Шурале".
Но,к сожалению,не были на метро.

____
____
____
____

Бәяләү:
14-15 балл----------"5"
12-13 балл----------"4"
9-10 балл------------"3"
7-8 балл-------------"2"

Тема: Туган җирем-Татарстан (8 класс)контроль эшенең җаваплары

1.Исемнәрне таблицага урнаштырыгыз.(3балл)

Б.к	И.к	Ю.к	Т.к	Ч.к	Ур.-в.к.
	Казанның Президентның манараның	Республикага Бәйрәмгә,музейга Әдәбиятка,Кремльгә	Истәлекләрне, Халыкны сәгатьне	Елгадан, Аквапарктан Урамнан Театрдан	шәһәрдә

Елгадан, истәлекләрне, шәһәрдә, Казанның, Республикага, аквапарктан, урамнан, бәйрәмгә, театрдан, музейга, халыкны, Президентның, әдәбиятка, сәгатьне, Кремльгә, манараның.

2.Тәрҗемә итеп языгыз.(2балл)
Все книги----------барлык китаплар--------;
со всем классом--------бөтен сыйныф белән------------;
всё красиво--------------барысы да матур--;
3.Как скажите о том, что: (2балл)
-Вы любите свой родной край
__Без үзебезнең туган ягыбызны яратабыз__________
-вы знаете несколько национальных праздников
__Без беричә милли бәйрәм беләбез__________

4.Узнайте: (2балл)
-какие древние города есть в Татарстане
___Татарстанда нинди борынгы шәһәрләр бар?_______________________________________
-есть ли кинофильмы на татарском языке.
__Татар телендә кинофильмнар бармы?_______________
5.Уточни: (2балл)
– на самом ли деле (чынлап та) 109-ый маршрут едет до рынка
___Чынлап та,109 нчы маршрут базарга чаклы барамы?____
-далеко ли ехать до парка
___Паркка чаклы барырга еракмы?____

6. Переведи (4 балл)
Финалистов конкурса «Мин татарча сөйләшәм” пригласили в гости в Казань.Там они побывали на концерте на улице Баумана,на празднике Тукая,в театре имени Галиасгара Камала,гуляли по парку “Шурале”.
Но,к сожалению,не были на метро.

__”Мин татарча сөйләшәм”конкурсы җиңүчеләренКазанга кунакка чакырдылар.Анда алар Бауман урамындагы конөертта,Тукай бәйрәмендә,ГалиәсгарКамал исемендәге театрда булдылар,”Шүрәле “паркында ял итеп йөрделәр.

Рус төркемендә белем алучы
8 нче сыйныф укучылары өчен контроль эш

1 нче вариант

1. Түбәндәге фигыльләрне зат-сан белән төрләндерегез

Әзерләгән *кайткан*

*Мин*____
*Син*____
*Ул*____
*Без*____
*Сез*____
*Алар*____

2.Җөмләләрне язып бетер

1.Мин мәктәптән кайткач,____
2. Дәрес әзерләргә____

3. Беренче сентябрьдә без мәктәпкә киләбез, чөнки____

3. Җөмләләрне татар теленә тәрҗемә ит.

1. Я забыла тетрадь дома.____
2. В четверг будет 6 уроков.____
3. Мы изучаем новый предмет.____

4. Бирелгән фигыльләрне таблицага яз

Хәзерге заман хикәя фигыль	Билгесез киләчәк заман хикәя фигыль	Билгеле үткән заман хикәя фигыль	Хәл фигыль

Китәбез, кайткач, бетте, ашар, сөйләр, карап, кызыксынды, шөгыльләнә, җырлый-җырлый, уйлап, тыңлый, сорау бирде, булышыр, өйрәнде, уйлаганчы, бирермен, бардык, язалар.

5. Как скажешь о том, что

- Сегодня 6 уроком будет литература;
____
- Вы начали изучать новые предметы;
____
- Забыла решить задачу;
____
- Ваш друг играет на гитаре
____

6.Дустыңа Белем бәйрәме белән котлау яз.

Бәяләү нормалары:

1. 1 бирем 12 балл
2. 2 бирем – 3 балл
3. бирем – 3 балл
4. бирем - 4 балл
5. бирем - 4 балл

6. бирем - 3 балл

“5” – эшнең 81 - 100%
“4” – эшнең 61-80%
“3”- эшнең 41-60 % .
“2” – 40% тан түбәнрәк

Рус төркемендә белем алучы
8 нче сыйныф укучылары өчен контроль эш

2 нче вариант

1.Түбәндәге фигыльләрне зат-сан белән төрләндерегез

Сөйләгән *алган*

*Мин*____
*Син*____
*Ул*____
*Без*____
*Сез*____
*Алар*____

2.Җөмләләрне язып бетер

1. Әни эштән кайтканчы ____ .
2. Бүген мәктәптән кайтам да____.
3. Беренче сентябрьдә укулар башлана, шуңа күрә ______________________________ .

3. Җөмләләрне татар теленә тәрҗемә ит.

1. Школа ученикам даёт знания.____
2. Вчера у нас было 3 урока.____
3. Наиль забыл решить задачу____

4.Бирелгән фигыльләрне таблицага яз

Хәзерге заман хикәя фигыль	Билгесез киләчәк заман хикәя фигыль	Билгеле үткән заман хикәя фигыль	Хәл фигыль

Киләбез, кергәч, эшләдек, шөгыльләнер, укырбыз, тырышып, килделәр, әйтә, саный-саный, ашап, тыңлый, сорау бирде, ял итәр, өйрәнде, әзерләгәнче, котлармын, бардык, йоклыйлар.

5. Как скажешь о том, что

- Сегодня 6 урока не будет ;

____

- У вас новый классный руководитель;

____

- Ваша одноклассница получила “5”;

____

- Ваш друг отдохнул на Кубе

____

7. Дустыңа Белем бәйрәме белән котлау яз.
8. Бәяләү нормалары

1. 1 бирем 12 балл
2. 2 бирем – 3 балл
3. бирем – 3 балл
4. бирем - 4 балл

5. бирем - 4 балл
6. бирем - 3 балл

“5” – эшнең 81 - 100%
“4” – эшнең 61-80%
“3”- эшнең 41-60 % үтәлсә куела.
“2” – 40% тан түбәнрәк

8 нче сыйныф укучылары өчен контроль эшнең җаваплары

1 нче вариант

2. Түбәндәге фигыльләрне зат-сан белән төрләндерегез

Әзерләгән кайткан
*Мин___әзерләгәнмен кайтканмын*___
*Син____әзерләгәнсең кайткансың*___
*Ул____әзерләгән кайткан*___
*Без____әзерләгәнбез кайтканбыз*___
*Сез____әзерләгәнсез кайткансыз*___
*Алар*___әзерләгәннәр кайтканнар___

2.Җөмләләрне язып бетер
1.Мин мәктәптән кайткач, әнигә булышам___
2. Дәрес әзерләргә яратам___
3. Беренче сентябрьдә без мәктәпкә киләбез, чөнки уку елы башлана.___

3. Җөмләләрне татар теленә тәрҗемә ит.
1. Я забыла тетрадь дома.__Мин дәфтәрне өйдә онытып калдырдым.
2. В четверг будет 6 уроков.___Пәнҗешәмбе көнне 6 дәрес була._
3. Мы изучаем новый предмет.__Без яңа фән өйрәнәбез.
4. Бирелгән фигыльләрне таблицага яз

Хәзерге заман хикәя фигыль	Билгесез киләчәк заман хикәя фигыль	Билгеле үткән заман хикәя фигыль	Хәл фигыль
китәбез	булышыр	бетте	кайткач
тыңлый	бирермен	кызыксынды	Җырлый-җырлый
		Сорау бирде	карап
язалар	ашар	өйрәнде	уйлап
шөгыльләнә	сөйләр	бардык	уйлаганчы

Китәбез, кайткач, бетте, ашар, сөйләр, карап, кызыксынды, шөгыльләнә, җырлый-җырлый, уйлап, тыңлый, сорау бирде, булышыр, өйрәнде, уйлаганчы, бирермен, бардык, язалар.

5. Как скажешь о том, что
- Сегодня 6 уроком будет литература;
__Бүген 6 нчы дәрестә әдәбият була.
- Вы начали изучать новые предметы;
__Без яңа фәннәр өйрәнә башладык._
- Забыла решить задачу;
__Мәсьәләне чишәргә оныттым._
- Ваш друг играет на гитаре
__Безнең дус гитарада уйный.

6.Дустыңа Белем бәйрәме белән котлау яз.
___Дустым! Сине Белем бәйрәме белән котлыйм.Сиңа укуыңда уңышлар телим.___

Рус төркемендә белем алучы

8 нче сыйныф укучылары өчен контроль эшнең җаваплары

2нче вариант

1.Түбәндәге фигыльләрне зат-сан белән төрләндерегез

Сөйләгән алган

Мин__сөйләгәнмен

*алганмын*____

Син____сөйләгәнсең

*алгансың*____

Ул______сөйләгән

*алган*____

Без______сөйләгәнбез

*алганбыз*____

Сез______сөйләгәнсез

*алгансыз*____

Алар____сөйләгәннәр

*алганнар*____

2.Җөмләләрне язып бетер

1. Әни эштән кайтканчы ,аш пешереп куйдым._ .
2. Бүген мәктәптән кайтам да_телевизор карыйм.____
3. Беренче сентябрьдә укулар башлана, шуңа күрә _мәктәпкә килдек.

3. Җөмләләрне татар теленә тәрҗемә ит.

1. Школа ученикам даёт знания.__Мәктәп укучыларга белем бирә.________
2. Вчера у нас было 3 урока.__Кичә безнең 3 дәрес булды._________
3. Наиль забыл решить задачу__Наил мәсьәләне чишәргә онытты_________________

4.Бирелгән фигыльләрне таблицага яз

Хәзерге заман хикәя фигыль	Билгесез киләчәк заман хикәя фигыль	Билгеле үткән заман хикәя фигыль	Хәл фигыль
киләбез	шөгыльләнер	эшләдек	кергәч
тыңлый	укырбыз	килделәр	тырышып
әйтә	котлармын	Сорау бирде	Саный-саный
йоклыйлар	Ял итәр	өйрәнде	ашап
		бардык	әзерләгәнче

Киләбез, кергәч, эшләдек, шөгыльләнер, укырбыз, тырышып, килделәр, әйтә, саный-саный, ашап, тыңлый, сорау бирде, ял итәр, өйрәнде, әзерләгәнче, котлармын, бардык, йоклыйлар.

5. Как скажешь о том, что

- Сегодня 6 урока не будет ;

____Бүген алтынчы дәрес булмый___

- У вас новый классный руководитель;

_____Безнең сыйныф җитәкчесе яңа____________

- Ваша одноклассница получила “5”;

__Безнең__сыйныфташыбыз “5” ле алды_____

- Ваш друг отдохнул на Кубе

__Безнең дус Кубада ял итте._

6. Дустыңа Белем бәйрәме белән котлау яз.

_Дустым! Мин сине Белем бәйрәме белән котлыйм.”5” ле билгеләренә генә укуыңны телим.__

Бәяләү нормалары

1 бирем 12 балл
2 бирем – 3 балл
3бирем – 3 балл
4бирем - 4 балл
5бирем - 4 балл
6 бирем - 3 балл
“5” – эшнең 81 - 100%
“4” – эшнең 61-80%
“3”- эшнең 41-60 % үтәлсә куела.
“2” – 40% тан түбәнрәк

Контроль эш. 8 кл.2 чирек 1вариант
Тема:Син һәм синең яшьтәшләрең.

1.Первести прилагательные.
Трудолюбивый, скромный, умный, серьёзный, грубый, старательный, трусливый, отзывчивый, ленивый, спокойный, гордый, невнимательный.
2.Найти причастия и указать время.
Сагынышкан дуслар очрашты.
Походтан алып кайткан открыткаларны дустыма бирдем .
Дусларга паркта төшкән фотолар бик ошады.
3.Ваш друг не пришел в школу:
-выяснить причину его отсутствия.
-если он болен, посоветуйте вызвать врача.
-пожелайте ему скорейшего выздоровления
4 Составить диалог на тему:Какая музыка тебе нравится по схеме:
-сорау;(вопрос)
-җавап;(ответ)
-киңәш;(совет)
-килешү(согласие)
5.Напишите о своем друге по вопросам:
1)Сезнең якын дустыгыз кем? Нигә сез аны якын дус дип саныйсыз?
2)Сезгә дустыгызның нинди сыйфатлары ошый?
3)Дуслыкны саклау өчен нинди сыйфатлар кирәк дип уйлыйсыз?
6.Перевести
1)На городских улицах много машин.
2)Когда пешеходы переходят через улицу, смотрят на сфетофор
3)Мы знаем правила дорожного движения

Контроль эш. 8 кл.2 вариант

1. Перевести, составить 5 предложений.

Трусливый, отзывчивый, ленивый, спокойный, гордый, невнимательный, выставка, ракушка, расспрашивать, найти.

2. Найти причастия и указать время.

Дусларга паркта төшкән фотолар бик ошады.
Минем яраткан шөгылем бар.
Дустым эшлисе эшен иртәгә калдырмый.

4. Ваш друг не пришел в школу:

-выяснить причину его отсутствия.
-если он болен, посоветуйте вызвать врача.

5. Составить диалог на тему: Какая песня тебе нравится? (по схеме):

-сорау;(вопрос)
-җавап;(ответ)
-киңәш;(совет)
-килешү(согласие)

5. Напишите о своем друге по вопросам:

1)Сезнең якын дустыгыз кем? Нигә сез аны якын дус дип санийсыз?
2)Сезгә дустыгызның нинди сыйфатлары ошый?
3)Дуслыкны саклау өчен нинди сыйфатлар кирәк дип уйлыйсыз?

6. Перевести(дополнительное)

1). Когда идете в школу, будьте осторожны.
2). На городских улицах много машин.
3). Мы выполняем правила дорожного движения.

Контроль эш. *8 кл.2 чирек 1вариантның җаваплары*
Тема:Син һәм синең яшьтәшләрең.

1.Перевести прилагательные.

Трудолюбивый-эшчән, скромный-тыйнак, умный-акыллы, грубый-тупас, старательный-тырыш, трусливый-куркак, отзывчивый, ленивый-ялкау, спокойный-тыныч, гордый-горур, невнимательный-игътибарсыз.

2.Найти причастия и указать время.

Сагынышкан(үткән заман сыйфат фигыль) дуслар очрашты.
Походтан алып кайткан (Ү.з.)открыткаларны дустыма бирдем .
Дусларга паркта төшкән(Ү.з.) фотолар бик ошады.

3.Ваш друг не пришел в школу:

-выяснить причину его отсутствия.
_Дустым,нигә мәктәпкә килмәдең?
-если он болен, посоветуйте вызвать врача.
_Дустым,табибны чакырырга кирәк.

4 Составить диалог на тему:Какая музыка тебе нравится по схеме:

-сорау;(вопрос)-Сиңа нинди музыка ошый?
-җавап;(ответ)-Миңа классик көйләр ошый.
-киңәш;(совет)-Син эстрада көйләрен дә тыңлап кара әле.-
-килешү(согласие)-Әлбәттә,тыңлармын.

5.Напишите о своем друге по вопросам:

1)Сезнең якын дустыгыз кем? Алсу. Нигә сез аны якын дус дип санийсыз?-Ул минем якын дустым,чөнки ул мине һәрчак аңлый.
2)Сезгә дустыгызның нинди сыйфатлары ошый?-Ул ярдәмчел,эшчән,тугры дус
3)Дуслыкны саклау өчен нинди сыйфатлар кирәк дип уйлыйсыз?-Дуслыкны саклау өчен тугрылык, ышаныч кирәк.

6.Перевести

1)На городских улицах много машин._Шәһәр урамнарында машина күп.
2)Когда пешеходы переходят через улицу, смотрят на сфетофор.-Җәяүлеләр юл аша чыкканда светофорга карыйлар.
3)Мы знаем правила дорожного движения-Без юл йөрү кагыйдәләрен беләбез.

Контроль эш. *8 кл.2 вариантның җаваплары*

1. Перевести:

Трусливый-куркак, отзывчивый-ярдәмчел, ленивый-ялкау, спокойный-тыныч, гордый-горур, невнимательный-игътибарсыз, выставка-күргәзмә, найти-табарга,трудолюбивый-эшчән,собирать-җыярга

2. Найти причастия и указать время.

Дусларга паркта төшкән(ү.з.) фотолар бик ошады.
Минем яраткан(ү.з.) шөгылем бар.
Дустым эшлисе(к.з.) эшен иртәгә калдырмый.

3. Ваш друг не пришел в школу:
-выяснить причину его отсутствия._Дустым,нигә мәктәпкә килмәдең?
-если он болен, посоветуйте вызвать врача.-Дустым,табибны чакырырга кирәк.
. 4 Составить диалог на тему: Какая песня тебе нравится? (по схеме):
-сорау;(вопрос)-Сиңа нинди җыр ошый?
-җавап;(ответ)-Миңа туган як турындагы җырлар ошый.
-киңәш;(совет)-Дуслык турындагы җырларны да тыңлагыз.
-килешү(согласие)-Ярар,әлбәттә тыңлармын.
5 . Напишите о своем друге по вопросам:
1)Сезнең якын дустыгыз кем? Нигә сез аны якын дус дип санныйсыз?
2)Сезгә дустыгызның нинди сыйфатлары ошый?
3)Дуслыкны саклау өчен нинди сыйфатлар кирәк дип уйлыйсыз?
Минем якын дустым Марат.Ул минем өчен барысына да әзер.Миңа дустымның эшчән,ярдәмчел булуы ошый.Дуслыкны саклау өчен тугрылык, бер береңне аңлау кирәк.
6. Перевести(дополнительное)
1). Когда идете в школу, будьте осторожны.-Мәктәпкә барганда сак булыгыз!
2). На городских улицах много машин.-Шәһәр урамнарында машиналар күп.
3). Мы выполняем правила дорожного движения.-Без юл йөрү кагыйдәләрен үтибез.

Татар теле курсы өчен еллык контроль эш (тест)
8 нче сыйныф (рус төркеме)
1.Русча языгыз:

Үткән бәйрәм	Бәйрәм үткән
Өлгергән чия	Чия өлгергән
Яраткан фән	Әйткән сүз
Җибәргән хат	Хат җибәргән

2.Русча языгыз:
Малайлар җәй көне фотога төшкәннәр иде. –
Азат җәен төшкән фотоларны алып кергән. –
Сания апа туганнарына хат язган. –
Сания апа язган хатны Булат шатлана-шатлана укыды. –
3. Бәхетле гаилә нинди була? Үзегезнең фикерегезне әйтегез.
4.Кайсы антоним пары дөрес түгел.
А) ашый-эчә.
Б) утыра-баса.
В) җырлый –сөйли.
5. Бирелгән сүзләрдән җөмлә төзегез.
Салкын, бу, беренче, көзнең, хәл, иртәсендә, булды.
А) 3,7,4,6,5,2,1. Б) 2,5,4,3,1,6,7. В) 3, 7,6,2,1,4,5.
6. Үз фикереңне ничек белдерергә?
А) Мин риза.
Б) мин язам.
В) Мин укыйм.
7. Исем фигыль кушымчалары:
А) –са,сә.Б) –а,-ә.В) –у,-ү.*
8. Сыйфат нинди сүз төркеменә керә?
А) Мөстәкыйль сүз төркеменә.
Б) модаль сүз төркеменә.
В) бәйләгеч сүз төркеменә.
9.Җөмләнең ахырын табыгыз.
Әгәр әнием рөхсәт итсә,....
А) без кунакка киттек.я
Б) дәрестә бишле алдым.
В) Мин киногa барам.
Г) диктант язарга кирәк.

10. “Минем яраткан китабым ” турында хикәя язарга.

Татар теле курсы өчен тестның җаваплары
8 нче сыйныф (рус төркеме)

1.Русча языгыз:
Үткән бәйрәм –прошедший праздник
Бәйрәм үткән -праздник прошел
Өлгергән чия -спелая вишня
Чия өлгергән-вишня поспела
Яраткан фән -любимый предмет
Җибәргән хат -отправленное письмо
Хат җибәргән –письмо отправил
2. Бәхетле гаилә нинди була? Үзегезнең фикерегезне әйтегез.
Бәхетле гайлә дус,тату була. Бәхетле гаиләдә эти-әниләр балаларны яраталар.Балалар да өлкәннәрне хөрмәт итәләр.Бәхетле гаиләнең үз традицияләре,гаилә бәйрәмнәре була.Һб.
3.Кайсы антоним пары дөрес түгел.
В) җырлый –сөйли.
4. Бирелгән сүзләрдән җөмлә төзегез.
Салкын, бу, беренче, көзнең, хәл, иртәсендә, булды.
Б) 2,5,4,3,1,6,7.
5. Үз фикереңне ничек белдерергә?
А) Мин риза.
6. Исем фигыль кушымчалары:.В) –у,-ү.*
7. Сыйфат нинди сүз төркеменә керә?
А) Мөстәкыйль сүз төркеменә..
8.Җөмләнең ахырын табыгыз.
Әгәр әнием рөхсәт итсә,....В) Мин киного барам.
9. “Минем яраткан китабым ” турында хикәя язарга.
Минем яраткан китабым бар.Аның исеме “ ______”. Авторы-__________. Бу китап____________турында.Һ.б.

8 нче сыйныфта татар теленнән <u>еллык контроль эш (</u>тест)

1. Хәл фигыль кушымчаларын табыгыз:
а) –ырга, -арга, -гач; б) –ып, -еп, -ганчы, -гач
в) –гач, -ып, -ды, -де
2. Исем фигыльнең сораулары:
а) нишләү? нишләмәү? б) нишләргә? нишләмәскә? в) нишли? нишләргә?
3. Сыйфат фигыль кушымчалары:
а) –ган, -гән, -гач б) –нчы, -лар, -учы, -асы
в) -асы, -әсе, -учы, -үче, -ар, -әр
4. Кайсы антоним пары дөрес түгел.
а) ашый-эчә; б) утыра-баса; в) килә- китә; г) жырлый- сөйли.
5. Шарт фигыль нинди сорауга җавап бирә?
а) нишли? б) нишләсен? в) нишләсә?
6. Рәвешләр рәтен табыгыз.
а) ак, матур, тиз; б) тиз, әкрен, кичә; в) кичә, уйнап, кызыл.
7. Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
Десять тетрадей-
а) ун дәфтәрләр; б) унынчы дәфтәр; в) унау дәфтәр; г) ун дәфтәр
8 .Билгесез үткән заман хикәя фигыль кушымчалары:
а) –ды, -ган, -лар; б)-ган,-гән,кан, -кән; в)-кан, кән, -ды.
9 .Дөрес кушымчаны куегыз:
1.Сез кичә киного бар... .
а)-канбыз;б) –гансыз; в)-ганмын.

2.Укучылар походтан кайт... .
а)-гәнмен; б)–каннар; в)-гәнсең.
А6.Билгеле киләчәк заман хикәя фигыль кушымчалары:
а) –ачак,-ар, -ячак,-әр; б)-ачак,-әчәк,-ячак, -ячәк; в)—ячак, -ыр, -ер, -ачак.
10. Бирелгән җөмләнең баш кисәкләрен табыгыз.
Мин талантлы музыкантлар белән аралаштым.
а) мин, музыкантлар б) мин, аралаштым в) музыкантлар белән аралаштым
11. Кайсы рәттә җөмлә төзелеше дөрес бирелгән?
Беренче, Казанда, ачыла, елда, китапханә, 1731 нче.
а) 2, 3, 6, 1, 5, 4. б) 3,2,1, 6, 4,5. в) 2,1,5,6,4,3.
12. Кайсы рәттә мәкаль язылмаган?
а) Китап – белем чишмәсе. б) Китапны яратырга кирәк! в) Китапсыз йорт – тәрәзәсез бүлмә.
13. Вместо многоточий вставьте слова, преобразив их в нужную форму:
1) Татарстанның табигате матур, бай, ... һәм төрле (СЕР).
2) Һәр уку йорты үзенең укучылары белән ... (ГОРУР).
3) Болыннарда матур чәчәкләр, ... үләннәр үсә (ШИФА).
4) Чиста табигать - ... өчен нигез (СӘЛАМӘТ).

8 нче сыйныфта тестның җаваплары

1. Хәл фигыль кушымчаларын табыгыз:
б) –ып, -еп, -ганчы, -гач
2. Исем фигыльнең сораулары:
а) нишләү? нишләмәү?
3. Сыйфат фигыль кушымчалары:
в) -асы, -әсе, -учы, -үче, -ар, -әр
4. Кайсы антоним пары дөрес түгел.
г) жырлый- сөйли.
5. Шарт фигыль нинди сорауга җавап бирә?
в) нишләсә?
6. Рәвешләр рәтен табыгыз.
б) тиз, әкрен, кичә;
7. Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
Десять тетрадей-
г) ун дәфтәр
8 .Билгесез үткән заман хикәя фигыль кушымчалары:
б)-ган,-гән,кан, -кән.
9 .Дөрес кушымчаны куегыз:
1.Сез кичә киногa бар... .
;б) –гансыз
2.Укучылар походтан кайт... б)–каннар;
3. Билгеле киләчәк заман хикәя фигыль кушымчалары:
а) –ачак,-ар, -ячак,-әр; б)-ачак,-әчәк,-ячак, -ячәк; в)—ячак, -ыр, -ер, -ачак.
10. Бирелгән җөмләнең баш кисәкләрен табыгыз.
Мин талантлы музыкантлар белән аралаштым.
б) мин, аралаштым
11. Кайсы рәттә җөмлә төзелеше дөрес бирелгән?
Беренче, Казанда, ачыла, елда, китапханә, 1731 нче.
в) 2,1,5,6,4,3.
12. Кайсы рәттә мәкаль язылмаган?
б) Китапны яратырга кирәк!
13. Вместо многоточий вставьте слова, преобразив их в нужную форму:
1) Татарстанның табигате матур, бай, ... һәм төрле (СЕРЛЕ).
2) Һәр уку йорты үзенең укучылары белән ... (ГОРУРЛАНА).
3) Болыннарда матур чәчәкләр, ... үләннәр үсә (ШИФАЛЫ).

4) Чиста табигать - ... өчен нигез (СӘЛАМӘтлек).

8 сыйныф, рус төркеме өчен контроль эш

А-1. Кайсы сүзне *вакыйга* сүзе белән кулланып булмый? Күрсәтегез.
а)тарихи
б) истәлекле
в) шатлыклы
г) җиләкле
д) кызыклы
А-2. Тиешле фигыльне сайлап языгыз.
Сез кунакларны ...... барасызмы?
а) каршыларга; б) сәяхәт итәргә; в) җәяү йөрергә
А-3. Кайсы җөмләдә билгесез үткән заман хикәя фигыль формасы кулланылган? Күрсәтегез.
а) Әбием җибәргән хатны шатланып укыдык.
б) Азат җәй көне төшкән фотоларны бүләк итте.
в) Бакчаларда алмалар инде өлгергән.
г) Кызарып пешкән җиләкләрне җыю нинди күңелле!
А-4. Тиешле алмашлыкларны языгыз.
теплоходта сәяхәт иткәне юк.
кайсы шәһәрләрдә булганыгыз бар?
метрода йөргәнең бармы?
а) сезнең; б) синең; в) аны
А-5. Тиешле килеш кушымчаларын сайлап языгыз.
Казан Мәскәү кадәр 722 километр.
а) -дан, -кә; б) -нан, -гә; в) -тан, -га
А-6.Тиешле сүзне сайлап языгыз.
Казан белән Нью-Йорк_________8033 километр.
а) аша; б) арасы; в) аркылы
А-7. Җөмләдә сүзләр нинди тәртиптә торырга тиеш? Күрсәтегез.
Төркиягә а) 4, 1, 3, 5, 2
җайсызрак б) 5, 3, 1, 2, 4
автомобильдә в) 3, 4, 1, 2, 5
Татарстаннан
бару
А-8. Тиешле репликаны языгыз
________, трамвай ишекләре ябыла.
а) Сау булыгыз; б) Сак булыгыз; в) Сәламәт булыгыз
А-9. Бу җөмлә кайсы сорауга җавап була алмый?
Мин быел яшьләр лагеренда ял иттем.
а) Синең нинди хыялың тормышка ашты?
б) Җәйге ялыңны ничек үткәрдең?
в) Синең чит илләрдә булганың бармы?
А-10. Текст булсын өчен, җөмләләрне нинди тәртиптә урнаштырырга кирәк? Күрсәтегез.
1)Көндез Хеопс пирамидаларын, мәчетләрне карап йөрдек.
2)Без быел гаиләбез белән ял итәргә Мисырга бардык.
3)Төнлә Нилда көймәдә йөрдек.
4) Аның башкаласы Каһирә-дөньядагы иң зур шәһәрләрнең берсе.
а) 4,2,1,3
б) 2,4,1,3
в)3,4,1,2
В-1 Тәрҗемәләрен күрсәтегез.
а) берәр җир куда-нибудь
б) берәр нәрсә где-нибудь
в) берәр җиргә что-нибудь

г) берәр җирдә какое-нибудь место
В-2. Хәл фигыльләрне юклык формасында языгыз.
уйлап җавап бирә
карап сөйли
сөйләшеп утыра
белеп әйтә
В-3. Сыйфатларны артыклык дәрәҗәсендә языгыз.
Автобуста сәяхәт итү уңайлы_______ .
Самолетта Мәскәүгә очу кыйбат_______
Ерак юлга җәяү чыгу авыр_______
С-15. Үзегез турында языгыз.
Синең ерак җирләрдә / чит илләрдә булганың бармы? Кайчан, ничек бардың? Нинди истәлекле урыннарда булдың?

8 сыйныф, рус төркеме өчен контроль эшнең җаваплары:

А-1. Кайсы сүзне *вакыйга* сүзе белән кулланып булмый? Күрсәтегез.
г) җиләкле
А-2. Тиешле фигыльне сайлап языгыз.
Сез кунакларны ,,,,,,, барасызмы?
а) каршыларга;
А-3. Кайсы җөмләдә билгесез үткән заман хикәя фигыль формасы кулланылган? Күрсәтегез.
в) Бакчаларда алмалар инде өлгергән.
А-4. Тиешле алмашлыкларны языгыз.
теплоходта сәяхәт иткәне юк.-в
кайсы шәһәрләрдә булганыгыз бар?-а
метрода йөргәнең бармы?-б
а) сезнең; б) синең; в) аның
А-5. Тиешле килеш кушымчаларын сайлап языгыз.
Казан...... Мәскәү.... кадәр 722 километр.
б) -нан, -гә;
А-6.Тиешле сүзне сайлап языгыз.
Казан белән Нью-Йорк_________8033 километр.
б) арасы; в)
А-7. Җөмләдә сүзләр нинди тәртиптә торырга тиеш? Күрсәтегез.
Төркиягә а) 4, 1, 3, 5, 2
җайсызрак
автомобильдә
Татарстаннан
бару
А-8. Тиешле репликаны языгыз
________, трамвай ишекләре ябыла.
б) Сак булыгыз;
А-9. Бу җөмлә кайсы сорауга җавап була алмый?
Мин быел яшьләр лагеренда ял иттем.
а) Синең нинди хыялың тормышка ашты?
б) Җәйге ялыңны ничек үткәрдең?
А-10. Текст булсын өчен, җөмләләрне нинди тәртиптә урнаштырырга кирәк? Күрсәтегез.
1)Көндез Хеопс пирамидаларын, мәчетләрне карап йөрдек.
2)Без быел гаиләбез белән ял итәргә Мисырга бардык.
3)Төнлә Нилда көймәдә йөрдек.
4) Аның башкаласы Каһирә-дөньядагы иң зур шәһәрләрнең берсе.
б) 2,4,1,3
В-1. Тәрҗемәләрен күрсәтегез.
а) берәр җир в)куда-нибудь

б) берәр нәрсә г)где-нибудь
в) берәр җиргә б)что-нибудь
г) берәр җирдә а)какое-нибудь место

В-2. Хәл фигыльләрне юклык формасында языгыз.
уйлап җавап бирә-уйламыйча җавап бирә
карап сөйли – карамыйча сөйли
сөйләшеп утыра-сөйләшмичә утыра
белеп әйтә –белмичә әйтә

В-3. Сыйфатларны артыклык дәрәҗәсендә языгыз.
Автобуста сәяхәт итү бик уңайлы_______ .
Самолетта Мәскәүгә очу бик кыйбат_______
Ерак юлга җәяү чыгу бик авыр_______

С-15. Үзегез турында языгыз.
Синең ерак җирләрдә / чит илләрдә булганың бармы? Кайчан, ничек бардың? Нинди истәлекле урыннарда булдың?

Контроль диктант **(65-75 сүз)** максаты –укучыларның белем дәрәҗәләрен һәм дөрес язу күнекмәләрен исәпкә алу. Бу төр диктант әзерлексез яздырыла. Ләкинконтроль диктант булачагы алдан хәбәр ителә. Нинди темаларны кабатларга кирәклеге искәртелә. Әгәр таныш булмаган сүзләр, өйрәнелмәгән кагыйдәгә караган таныш түгел очраклар булса, алар искәрмә өлешендә бирелергә мөмкин. Текстны укытучы үзе сәнгатьле итеп укып чыга. Диктант сыйныф укучыларының уку тизлегенә яраштырып, җөмләләрнең эчтәлеген аңлап язу мөмкинлеге бирелә. Үз язмаларын тикшерү өчен укучыларга 3-5 минут вакыт бирелә.Текст программада куелган таләпләрдән чыгып, яшь үзенчелекләрен, укучыларның белем дәрәҗәләрен һәм әзерлекләрен исәпкә алып сайлана.Текст сүзләрне дөрес язуга, укытучы әйткәнне дөрес ишетеп алып, яза белүгә, мөстәкыйль эшли белү күнекмәләрен тикшерүне күздә тотып төзелә. Текстта укучылар аеруча кыенлык кичерә торган сүзләренең язылышына игътибар итәргә киңәш ителә.Ул сүзләрнең тәрҗемәсе искә төшерелә.Текстның эчтәлеген бергәләп тәрҗемә итәргә мөмкин.

Контроль диктант “Тауда”

Дамирның чаңгылары бар. Яшел төстә. Каешлары шәп. Киң калын. Мөһер дә сугылган.
Менә шундый чаңгылар бүләк итте аңа Наил абыйсы. Ә ул спортчы. Һаман ярышларда йөри. Беркөнне телевизордан да күрсәттеләр. Елмаеп кул болгады. Дамир да әнисенең энесе Наил абыйсына охшарга тырыша. Көн саен гимнастика ясый. Гәүдәсен дугадай арткы якка бөкерәйтеп, кулларын идәнгә тигезә ала инде хәзер. Шпагатка да утыра башлады. Аның бик тә батыр,көчле малай булып үсәсе килә.
Дамирлардан ерак түгел биек тау бар.Ул көндә шул таудан шуарга бара.(80 сүз)

(М.Әмирхановтан)

Контроль диктант

Һәйкәл

Мәктәпкә бараганда, юлым тын бакча аша үтә. Бакча уртасында зур һәйкәл басып тора. Өч ир-егет кулларына Җир шарын алганнар да югары күтәргәннәр.

Соңгы вакытларда Җир-әнкәбезнең төрле почмакларыннан сискәндергеч хәбәрләр килә. Кулларын канга буяган башкисәрләр, Җиребезне юкка чыгарырга теләп, үлем кораллары ясыйлар. Җир-сылуның йөрәгенә хәнҗәр кадарга, сулышын буарга тырышалар. Андыйларга Җиребез гади бер туп шикелле генә тоела. Алар аны пычрак аяклары белән таптарга җыеналар.

Бакча уртасында калыккан әлеге һәйкәл туган җиребезне күз карасыдай сакларга, яхшы укырга, тырышып эшләргә чакыра. (81 сүз) (Р.Гыйззәтуллин)

Бирем. Тиңдәш кисәкләре булган җөмләләрне табып, астына сызарга.
Искәрмә. Хәнҗәр, башкисәрләр сүзләре аңлатыла.

9нчы сыйныфның рус төркеме өчентуган (татар) теленнән контроль үлчәү материаллары

Аңлатма язуы.

9 нчы сыйныф өчен контроль үлчәү материаллары укучыларының туган (татар) теленнән белем дәрәҗәләрен ачыклау, аларда телгә карата кызыксыну уяту, белемнәрен үстерү максатыннан әзерләнде.

Материаллар 9 сыйныфта туган (татар) теле укыту программаларында каралган таләп һәм биремнәргә нигезләнеп төзелде.

Материалларның бирелеше һәм бүленеше 9 сыйныф өчен булган дәреслек үрнәгендә алып барылды. Текстлар һәм аларның биремнәре укучыларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып бирелде. Контроль үлчәү материаллары "Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр" дигән җыентыктан (авторлары: Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтҗанова. Яр Чаллы. 2014), "5-9 сыйныфларның рус төркемнәрендә укучы балаларның татар теленнән белемнәрен тикшерү өчен контроль биремнәр" (Д.М.Гыйльманова. Яр Чаллы. 2008) дигән җыентыктан һәм укытучының үзе төзегән материалларыннан алынды.

9нчы сыйныфның рус төркеме өчен туган (татар) теленнән
кереш контроль эш.
Аңлатма язуы.

8нче сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 2 вариантта бирелә. Һәр вариант 5 биремнән тора. 1-2 биремнәр “ Укучы өйрәнә” блогына каралган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 1,3 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән. 3 һәм 4 нче биремнәр “Укучы өйрәнергә мөмкинлек ала” блогына карый.

Предмет нәтиҗәсен тикшерә:

- төрле фигыль төркемчәләрен ясый белү;
-өйрәнелгән лексика буенча сүзтезмәләрнеңдөрес тәрҗемәсен таба белү һәм җөмләләрдә урынлы куллана белү ;
-фигыльләрдән хәл фигыльнең 4 төрен ясый белү;.
-диалогта төшеп калган репликаларны дөрес таба белү.

Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән диалогны тулыландыра белү.

Бәяләү нормалары

1	Фигыльләрнең төркемчәсен билгеләргә	Һәр дөрес җавап – 1 балл. Максималь – 7 балл.
2	Сүзтезмәләрне тәрҗемә итәргә һәм тиешлесен алып, җөмләләргә куярга.	Һәр дөрес җавап – 2 балл. Максималь – 6 балл.
3	Бирелгән фигыльләрдән хәл фигыльнең 4 төрен ясарга.	Һәр дөрес язган сүзгә – 1 балл. 1 орфографик хата – 0,5 балл. Максималь – 8 балл
4	Ситуатив бирем: Как скажете о том, что...	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 0,5 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 3 балл.
6	Диалогта төшеп калган репликаларны өстәп языгыз.	Һәр дөрес язган җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 0,5 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь –2балл.
Гомуми балл:		26 балл

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-91%	26-24
“4”	90-71%	23-18
“3”	70- 51 %	17-12
“2”	50-0 %	11-0

9 нчы сыйныфның рус төркеме өчен
кереш контроль эш.
I вариант

1. Определите вид глаголов(Фигыльләрнең төркемчәсен билгеләргә):

сагыначак	йоклаган
ачуланды	ашыккан
хәтерләсә	гаҗәпләнү
теләүче	

2. Переведите слвосочетания, поставьте их в предложения(Сүзтезмәләрне тәрҗемә итәргә һәм тиешлесен алып, җөмләләргә куярга)**:**
(Татарско-русский словарь, трудная задача, рано вставать, рабочее место, прошлый год)

1) Текстны тәржемә итәргә (нәрсә?) кирәк.
2) Энем (нишләргә?) яратмый.
3) (Нәрсәне?) һәрвакыт тәртиптә тотарга кирәк.

3. **Образуйте деепричастия от данных глаголов (Бирелгән фигыльләрдән хәл фигыльнең 4 төрен ясарга):**
эшлә
булыш

4. Как скажете о том, что:
— когда прошел год, он вернулся;
— когда ученый умер, его книги собрали в библиотеку;
— Дима старательно учится?

5. Диалогта төшеп калган репликаларны өстәп языгыз.

— Математикадан мәсьәлә чишәргә, рус теленнән күнегү эшләргә кирәк.
__ ... ?
— Өй эшләрен эшләгәч чыгам.
__ ... ?
— Сәгать дүрттә.

IIвариант

1. Определите вид глаголов(Фигыльләрнең төркемчәсен билгеләргә):

кайту
эшләде
уйласа
тынычланган
сатучы
алачак
киләсе

2. Переведите слвосочетания, поставьте их в предложения(Сүзтезмәләрне тәрҗемә итәргә һәм тиешлесен алып, җөмләләргә куярга)**:**
(Любимые предметы, опаздывать на урок, интересные произведения, конец четверти, образованный человек)

1) Әдәбият дәресләрендә (нәрсәләр?) укыйбыз.
2) (Кайчан?) контроль эшләр башлана.
3) (Кем?) белән аралашу бик кызыклы.

3. Образуйте деепричастия от данных глаголов (Бирелгән фигыльләрдән хәл фигыльнең 4 төрен ясарга):
сакла
кер

1. Как скажете о том, что:

— Дима старательно учится;

— собрав книги, он ушел;

— вы решили задачу до завершения урока?

2. Диалогта төшеп калган репликаларны өстән языгыз.

_...?

— Мин өй эшен күчермәдем, үзем эшләдем.

— ,,,?

- Кич кино карагач эшләдем.

Ачкыч.

I вариант

1. сагыначак-билгеле киләчәк заман хикәя фигыль
йоклаган –билгесез үткән заман хикәя фигыль
ачуланды-билгеле үткән заман хикәя фигыль
ашыккан-билгесез үткән заман хикәя фигыль
хәтерләсә-шарт фигыль
гаҗәпләнү- тисем фигыль
теләүче- хәзерге заман сыйфат фигыль

2.1) татарча-русча сүзлек
2) иртә торырга
3) эш урынын
3. эшлә-эшләп, эшли-эшли, эшләгәч, эшләгәнче
Булыш-булышып, булыша-булыша, булышкач, булышканчы
4. Ул ел үткәч кайтты.
Галим үлгәч, аның китапларын китапханәгә җыйдылар.
Дима тырышып укый.
5. - Урамга чыгасыңмы?
-Сәгать ничәдә?

II вариант

1.кайту -исем фигыль
эшләде-билгеле үткән заман хикәя фигыль
уйласа -шарт фигыль
сатучы -хәзерге заман сыйфат фигыль
алачак-билгеле киләчәк заман хикәя фигыль
киләсе-хәзерге заман хикәя фигыль
тынычланган-билгесез үткән заман хикәя фигыль

2. 1) кызыклы әсәрләр
2) чирек азагында(ахырында)
3) белемле (укымышлы) кеше

3. саклап, саклый-саклый, саклагач, саклаганчы
Кереп, керә-керә, кергәч, кергәнче
4.Дима тырышып укый.
Ул китапларын җыеп китте.
Мин мәсьәләне дәрес (беткәнче) тәмамланганчы чиштем.
5. – Син өй эшен кемнән күчердең?
-Кайчан эшләдең?

9нчы сыйныфның рус төркеме өчен туган (татар) теленнән
I чирек өчен контроль эш.
Аңлатма язуы.

9 нчы сыйныфта алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 1 вариантта бирелә. Һәр вариант 4 биремнән тора. 1,3 биремнәр " Укучы өйрәнә" блогына караган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 2,4 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
- өйрәнгән текстларны истә калдыруларын тикшерү;
-ситуатив биремдә җөмләләрне дөрес тәрҗемә итү һәм җөмлә төзелешендә сүзтезмәләрне урынлы куллана белү;
-тезмә кушма җөмләләрнең төрен белү һәм схемада дөрес күрсәтү;
-сорау төзү күнекмәләрен ныгыту.
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән диалогны тулыландыра белү.

Бәяләү нормалары

1	Җөмләләрне дәвам итәргә.	Һәр дөрес җөмләгә– 1 балл. Максималь – 3 балл.
2	Ситуатив бирем: Как скажете о том, что...	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата –1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 4 балл.
3	Җөмләләрнең төрен билгеләгез, схемасын сызыгыз.	Һәр дөрес җавапка- 1 балл Дөрес схемага- 1 балл Максималь- 6 балл
4	Бирелгән җөмләгә сораулар 2 сорау төзергә	Һәр дөрес сорауга – 2балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 0,5 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь –2 балл.
Гомуми балл:		15балл

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
"5"	100-91%	15-14
"4"	90-71%	13-9
"3"	70- 50 %	8-6
"2"	49-0 %	5-0

9 нчы сыйныфның рус төркеме өчен
I чирек өчен контроль эшнең җаваплары.

1. **Җөмләләрне дәвам итәргә. (3 балл)**
   А.Ключарев-рус милләтеннән.
   Ключаревларның күршеләрендә Гали исемле татар кешесе яшәгән.
   Шулай итеп, рус егете Александр Ключарев татар композиторы булып китә.
2. **Позвоните в справочное бюро театра и спросите: (4 балл)**
   -Исәнмесез, әйтегез әле, театрда нинди тамаша бара?
   -Исәнмесез, әйтегез әле, билетлар күпме тора?
3. **Җөмләләрнең төрен билгеләгез, схемасын сызыгыз. (6 балл)**
   София Гобәйдуллина Татарстанда белем ала, әмма ул атаклы композитор буларак чит илдә танила. **(Теркәгечле тезмә кушма җөмлә)**
   Харис Якупов тормышны, табигатьне күзәтә һәм үзенең беренче әсәрләрен иҗат итә башлый.**(Гади җөмлә)**
   70 нче елларга ул камера музыка остасы булып танила, аны тамашачылар кинофильмнарга музыка язган композитор буларак та беләләр.
   (Теркәгечсез тезмә кушма җөмлә)

4.Бирелгән җөмләгә сораулар 2 сорау төзергә. (2 балл)
Биш яшендә инде Саша ишеткән көйләрен гармунда уйный башлый.
Ничә яшендә Саша көйләрен гармунда уйный башлый?
Биш яшендә Саша ишеткән көйләрен нинди уен коралында уйный башлый?

9 нчы сыйныфның рус төркеме өчен
I чирек өчен контроль эш.

1. **Җөмләләрне дәвам итәргә. (3 балл)**
   А.Ключарев-рус ...
   Ключаревларның күршеләрендә Гали исемле ... .
   Шулай итеп, рус егете Александр Ключарев ... .
2. **Позвоните в справочное бюро театра и спросите: (4 балл)**
   -какое представление идет в театре;
   -сколько стоят билеты?

3.**Җөмләләрнең төрен билгеләгез, схемасын сызыгыз. (6 балл)**
София Гобәйдуллина Татарстанда белем ала, әмма ул атаклы композитор буларак чит илдә танила.
Харис Якупов тормышны, табигатьне күзәтә һәм үзенең беренче әсәрләрен иҗат итәбашлый.
70 нче елларга ул камера музыка остасы булып танила, аны тамашачылар кинофильмнарга музыка язган композитор буларак та беләләр.

4.Бирелгән җөмләгә сораулар 2 сорау төзергә. (2 балл)
Биш яшендә инде Саша ишеткән көйләрен гармунда чыгара башлый.

9 нчы сыйныфның рус төркемнәре өчен II чиреккә контроль эш

Сәгать: 45 минут
Максат: : укучыларның белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү
Чыганак: "5-9 сыйныфларның рус төркемнәрендә укучы балаларның татар теленнән белемнәрен тикшерү өчен контроль биремнәр" (Д.М.Гыйльманова. Яр Чаллы. 2008)
9 нчы сыйныфның 2 чирегендә алган белемнәрнең үзләштерү дәрәҗәсен тикшерү. Эш 1 вариантта бирелә. Һәр вариант 4 биремнән тора. 1,3 биремнәр " Укучы өйрәнә" блогына караган предмет нәтиҗәсен тикшерүгә юнәлтелгән. Ә 2,4 нче бирем метапредмет УУГ гамәлләрен тикшерүгә юнәлтелгән.
Предмет нәтиҗәсен тикшерә:
- өйрәнгән кагыйдәләр буенча тест биремнәрен эшләү;
-ситуатив биремдә җөмләләрне дөрес тәрҗемә итү һәм җөмлә төзелешендә сүзтезмәләрне урынлы куллана белү;
-схемада буенча җөмлә төзү;
-хикәя төзү күнекмәләрен ныгыту.
Метапредмет УУГ тикшерү:
регулятив УУГ: биремне аңлап уку, тиешле мәгълүматны сайлап алу;
танып-белү УУГ: иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыруны күздә тота, логик фикерләү, объектларны чагыштыру, төп мәгълүматны аерып алу;
коммуникатив УУГ: фикереңне башлый һәм тәмамлый алу, тәкъдим ителгән диалогны тулыландыра белү.

Бәяләү нормалары

1	Тест биреме: А1-А5	Һәр дөрес җавапка- 1 балл Максималь – 5 балл
2	Ситуатив бирем: Как скажете о том, что...	Һәр дөрес язган җөмләгә – 2 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата –1 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь – 8 балл.
3	Схема буенча җөмлә төзергә	Һәр дөрес җавапка- 1 балл Максималь- 2 балл
4	Хикәя төзергә	Һәр дөрес җөмләгә – 1 балл. Җөмлә төзелеше дөрес булмаса- 0 балл 1-2 орфографик хата – балл кимеми. 3-4 орфографик хата – 0,5 балл 5 һәм күбрәк орфографик хатага- 0 балл. Максималь –10 балл.
Гомуми балл:		25 балл

Контроль эшне бәяләү

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
"5"	100-91%	25-23
"4"	90-71%	22-17
"3"	70- 50 %	16-11
"2"	49-0 %	10-0

9 нчы сыйныфның рус төркемнәре өчен II чиреккә контроль эш.
Ачкыч

A1.а) 2;
A2. в)2.
А3. б) интонация, мөнәсәбәтле сүзләр;
А4. а) шул;
А5. б) 1,6, 3, 7, 4, 8, 5, 2;
В1. Как скажете о том, что:
- у вас не болит голова-Минем башым авыртмый.
- эти люди вам не знакомы – Бу кешеләр миңа таныш түгел.
-Зуфар остался в деревне, потому что любит свою профессию.- Зөфәр авылда калды, чөнки үзенең һөнәрен ярата.
- богатому было весело у бедного.- Байга ярлыда бик күңелле булды.
В2.Схема буенча иярченле кушма җөмләләр төзегез.
а) Кем ...,шул...;
ә) Кайсы ...,шул...;
С1. Напишите небольшой рассказ на тему:
«Минем әнием - дөньяда иң әйбәт әни".

9 нчы сыйныфның рус төркемнәре өчен II чиреккә контроль эш

A1.Кушма җемлә ничә төрле була?
а) 2; б)3; в) 4.
A2. Тезмә кушма җөмләләр ничә төрле була? а) 3; б)4; в)2.
А3. Аналитик иярченле кушма жөмләдә иярчен җөмлә баш җөмләгә нәрсә ярдәмендә бәйләнә?
а) кушымчалар, интонация;
б) интонация, мөнәсәбәтле сүзләр;
в) өтер, мөнәсәбәтле сүзләр.
А4. Кирәкле мөнәсәбәтле сүзне табыгыз.
Кемнең балалары күп,.... бәхетле.
а) шул;
б) шуңа;
в) шуның.
А5. Сүзләрдән җөмлә төзегез.
Акъәбинең, китәләр, күрше, мәктәбен, еракка, балалары, авылның, бетереп.
а) 1, 4, 6, 8, 3, 7, 5, 2;
б) 1,6, 3, 7, 4, 8, 5, 2;
в) 7,5, 4,3, 8, 2, 1,6.
В1. Как скажете о том, что:
- у вас не болит голова;
- эти люди вам не знакомы;
-Зуфар остался в деревне, потому что любит свою профессию;
- богатому было весело у бедного;
В2.Схема буенча иярченле кушма җөмләләр төзегез.
а) Кем ...,шул...;
ә) Кайсы ...,шул...;
С1. Напишите небольшой рассказ на тему:
«Минем әнием - дөньяда иң әйбәт әни".

9 нчы сыйныфның рус төркемнәре өчен контроль эш

Сәгать: 45 минут

Максат: : укучыларның белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү

Чыганак: “5-9 сыйныфларның рус төркемнәрендә укучы балаларның татар теленнән белемнәрен тикшерү өчен контроль биремнәр” (Д.М.Гыйльманова. Яр Чаллы. 2008)

III чирек

А1. Җөмләләрне дәвам итегез.
Чәчәкләр кайда була,
а) бакча шунда була;
б) гаилә тату була;
в) шуңа бүләк бирәләр.
А2.Дөрес сүзләрне табыгыз.
/. Саф нава керсен,... тәрәзәләрне ачыгыз.
а) шунда;
б)кайсы;
в) шуның өчен.
2. Бакчачы кая бара, без дә ... бардык.
а) шундый;
б) шуның өчен;
в) шунда.
А3. Сүзләрдән җөмләләр төзегез.
Алмады, берничә, томан, көн, тоташ, булу аркасында, самолетлар, оча.
а) 5,4, 2, 8,6, 7, 1,3;
б) 3,6, 8, 7, 1,4, 5,2;
в) 2, 4, 5, 3, 6, 7, 8, 1.
А4. Тиешле бәйләүче чараларны табыгыз.
Укытучы ... әйтә, без ... эшлибез.
а) ничек, шулай;
б) кайчан, ничек;
в) нинди, шундый.
А5. Фигыль юнәлешләре ничә төрле була?
а) 3; б) 5; в) 6.
А6. Тиешле сүзләрне табыгыз.
Айнур бүген беренче тапкыр энисенә савыт-саба ... .
а) юган;
б) юындырган;
в) юышкан.
А7. Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
Алдашу.
а) обман; б) вредность; в) уважение.
Поющие птицы.
а) җырлаган кошлар;
б) җырлаучы кошлар;
в) җырлаячак кошлар.
А8. Җөмләне дәвам итегез.
Буран шулкадәр көчле иде
а) баланы беркем дә ярата алмый;
б) аңа хәл кереп китте;
в) чана юлы күренмәс булды.
А9. Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
1. Если заблудится.
а) әгәр югалса;
б) әгәр адашса;

в) әгәртапмаса.
2. Если меня не найдут.
а) әгәрмине тапмасалар;
б) әгәрмин югапсам;
в) әгәрмине югалтсалар.
А10. Җөмләне дәвам итегез. Солтангәрәй юлны югалта, чөнки
а) буран туктый;
б) буран котыра;
в) буран басыла.
А11.Дөрес тәрҗемәләрне табыгыз.
Үрмәкүч.
а) паук;
б) гнездо;
в) тропинка.
Сындырырга.
а) пачкать;
б) срывать;
в) ломать.
А12. Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
1. Сложный.
а) шикле;
б) почык;
в) катлаулы.
2. Аккуратный.
а) затлы;
б) пөхтә;
в) шакмаклы.
А13.Синоним парларын табыгыз.
Сүкте.
а) яхшы;
б) ачуланды;
в) булышты.
Ярдәм.
а) олы;
б) булышу;
в) ачулану.
А14. Антоним парларын табыгыз.
Кыю.
а) куркак; б) надан; в) якын.
Ерак.
а) арт; б) якын; в) алда.
А15. Җөмләнең дөрес ахырын табыгыз.
Тыйнакның кулы эшләр,
а) байның теле эшләр;
б) ялкауның теле эшләр;
в) эшченең теле эшләр;
г) ялкауның кулы эшләми.
В1. Как скажете о том,что:
- брови тонкие и черные;
- он говорит как взрослый человек;
- у ворот стояли девушки и парни;
- нужно бережно относиться к природе;
- нельзя срывать цветы.
В2. Сообщите другу, что:
- вы заблудились;

- в вашей деревне есть красивый родник;
-вы видели , как улетали дикие гуси;
-долго сидите перед компьютером;
- вы все время думаете о них.
С1.Напишите небольшой рассказ на тему: *«Туган ягым табигате».*

Укучының эшен бәяләү критерийлары.

Һәр дөрес җавап 1балл белән бәяләнә. Укучы җырга мөмкин булган иң югары балл-32балл

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	32-26
“4”	80-61%	27-22
“3”	60- 31 %	21-17
“2”	30-0 %	16-0

Контроль биремнәрнең җаваплары

III чирек өчен биремнәр
А1-а; А2-1-в,2-в; АЗ-в; А4-а; А5-б ;А6-в; А7-1-а,2-б; А8-в; А9-1-б,2-а; АЮ-б; А11-1-а,2-б; А12-1-в,2-б; А13-1-б,2-б; А14-1-а,2-б;А15-б.

9 нчы сыйныфның рус төркемнәре өчен еллык контроль эш

Сәгать: 45 минут
Максат: : укучыларның белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү
Чыганак: “5-9 сыйныфларның рус төркемнәрендә укучы балаларның татар теленнән белемнәрен тикшерү өчен контроль биремнәр” (Д.М.Гыйльманова. Яр Чаллы. 2008)

А1 .Хатасыз җөмләне табыгыз.
а) Дустым яшәүче торган яңа йорт биш катлы;
б) Дустым яши торган яңа йорт биш катлы;
в) Дустым яши торучы яңа йорт биш катлы.
А2. Сүзләрнең антонимнарын табыгыз.
Авыру.
а) тәртипле; б) сәламәт; в) сизгер.
Шелтә.
а) кайгырту; б) мактау; в) ачулану.
АЗ. Җөмләне дәвам итегез.
Сәламәтлеге яхшырмады,
а) шуңа карамастан укуын ташламады;
б) шулай да ул көн саен килә;
в) шуның өчен ул тырышып укыды.
А4. Тиешле хәл фигыль кушымчаларын куегыз.
Сабан туйлары җит..., көннәр салкына**...** китте.
а) -кәч, -еп;
б) -кәнче, -п;
в) -еп, -ып.
Аларга кара**...,** аның да чәчәкләр җыясы кил ... китте.
а) -ганчы, -гәч;
б) -гач,-еп;
в) -п, -гәнче.
А5.Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
Кайтканчы.

а) после прихода; б) до прихода; в) с приходом.
А6. Сыйфатлар ясалышлары буенча ничә төрле булалар?
а) 3; б) 4; в)5.
А7. Сыйфат дәрәҗәләре ничә төрле була?
а) 4; б) 3; в) 5.
А8. Дөрес сүзне табыгыз.
1.... кеше бәхетне эшендә курер,... кеше бәхетне төшендә күрер.
а) дуссыз, бәхетле;
б) эшчән, ялкау;
в) белемле, надан.
2. ... кысканга,... кычкырмыйлар.
а) былтыр, быел;
б) кичә, бүген;
в) иртән, кичен.
А9. Сүзләрдән җөмлә төзегез.
Кәрҗингә, җиләк, җыялар, кызлар
а) 4, 1,2,3; б)3,2,4,1; в)2,4,3,1.
АЮ. Дөрес тәрҗемәне табыгыз.
Яшеренгән дошман.
а) враг, который сдался;
б) враг, который спрятался;
в) враг, с которым воевал.
А11. Сүзләрдән җөмлә төзегез.
Тибәргә, Газинурның, тагын да, йөрәге, тотынды, көчлерәк.
а) 5,6, 3,2,4, 1; б) 2, 4, 3, 6, 1, 5; в) 2, 6, 4, 5, 3, 1.
А12.Бу нинди алмашлык?
Беркая.
а) юклык;
б) күрсәтү;
в) сорау
А13. Бу нинди җөмлә?
Ничаклы теләп укысаң, әсәр шулчаклы җиңел үзләштерелә.
а) иярчен максат җөмләле кушма җөмлә;
б) иярчен сәбәп җөмләле кушма җөмлә;
в) иярчен күләм җөмләле кушма җөмлә.
А14. Саннар ничә төркемгә бүленә?
а) 5; б) 4; в) 6.
А15. Нокталар урынына дөрес санны куегыз.
Бу хастаханәдә якынча ... кеше ята.
а) йөзенче;
б) йөзәр;
в) йөзләп.
В1.Как скажете о том, что:
- сегодня очень много безработных;
- сестренка улыбнулась счастливо;
- старших надо уважать;
- ветер дует на встречу;
- нужно бережно относиться к природе;
- немец порвал рубашку мальчику.
В2. Спросите у друга:
-нужна ли ему качественная бумага;
- купил ли он тетради в клетку;
-знает ли он героев Великой Отечественной Войны;
- любит ли он смотреть на цветущий сад;
- всегда ли он признает свою ошибку.

С1. Напишите небольшой рассказ на тему:
“Что значит для мня героизм?”

+ Укучының эшен бәяләү критерийлары.
Һәр дөрес җавап 1балл белән бәяләнә. Укучы җырга мөмкин булган иң югары балл-32балл

Билге	Эшнең үтәлеше (%)	Баллар
“5”	100-81%	32-26
“4”	80-61%	27-22
“3”	60- 31 %	21-17
“2”	30-0 %	16-0

Контроль биремнәрнең җаваплары

IV чирек һәм еллык биремнәр
А1-6; А2-1-б,2-б; А3-а; А4-1-а,2-б; А5-6; Аб-в ; А7-а; А8-Б; А9-а;
АЮ-б; А11-6; А12-а; А13-а; А14-а ; А15-в.

Сүзлек диктанты.

Тема: ”Без Татарстанда яшибез”
Сәгать: 10 минут
Максат: укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү.
Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.

Дәүләт, мөстәкыйль, милләт , вәкил, дуслык, иптәш, намуслы, килешү, куәтле, сокландыргыч, төбәк, икътисади, истәлекле урыннар, борынгы бабалар, киләчәк буыннар,сәүдә, тәхет, патша,бөек,зыялы.

Сүзлек диктанты.

Тема: ”Һөнәр сайлау ”
Сәгать: 10 минут
Максат: укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү.
Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.

Игенче, тарихчы, телче, тәрҗемәче, галим, кирәкле һөнәр ияләре, тегүче, төзүче, эшче, бакчачы, сатучы, укытучы, табиб, дөрес сайлау, укуны тәмамлагач . эшмәкәр, эшкуар.

Сүзлек диктанты.

Тема: ”Беренче хисләр”
Сәгать: 10 минут
Максат: укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү.
Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.

Саф сөю, беренче хисләр, ярату, чын сөю, , гашыйк, хыял, язмыш, хыялланам,ерактан күзәтәм , чәчәкләр бүләк итәм, озата бару.

Сүзлек диктантларын бәяләү:

Пөхтә, төгәл һәм орфографик хатасыз язылган эшкә “5” ле куела.
Пөхтә, төгәл язылган, әмма 1-3 төзәтүе яки 1-2 орфографик хатасы булган эшкә “4”ле куела.

Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 4-5 төзәтүе яки 3-5 орфографик хатасы булган эшкә “3”ле куела.
Пөхтә һәм төгәл язылмаган, 6 яки артыграк орфографик хатасы булган эшкә “2”ле куела.

Сочинение

Тема: “Ата-анага хөрмәт мәңгелек”

Сәгать: 45 минут

Максат: укучыларның бу бүлектә үзләштергән белемнәрен тикшерү һәм аны бәяләү.

Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.

Сочинениеләрне бәяләү

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган һәм эчтәлеге тулы ачылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 2 грамматик хатасы булган эшкә **«5»ле** куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылган, ләкин 2—3 эчтәлек ялгышы, 2—3 орфографик, 2—3 пунктуацион хатасы булган эшкә **«4»ле** куела.

Тәкъдим ителгән темага өлешчә эзлекле язылган, эчтәлеге тулысынча ачылмаган, 4—5 орфографик, 4—5 пунктуацион һәм җөмлә төзелешендә хаталары булган эшкә «**3**»ле куела.

Тәкъдим ителгән темага эзлекле язылмаган һәм эчтәлеге ачылмаган, 6 дан артык орфографик, 6 дан артык пунктуацион һәм грамматик хаталары булган эшкә «**2**»ле куела.

Изложение.

Тема: « Урман»

Сәгать: 45 минут

Максат: : укучыларның үзләштергән белемнәрен, фикерләү сәләтен, дөрес язу күнекмәләрен тикшерү һәм аны бәяләү

Чыганак: Р.З.Хәйдәрова,Г.М.Әхмәтҗанова.”Гомуми белем бирү оешмаларында рус телле балаларның татар теленнән белемнәрен контрольгә алу буенча биремнәр җыентыгы” Яр Чаллы.2014 ел.

Урман.

Урман-кешенең якын дусты. Урманны кем генә яратмый икән?! Ул үзенең матурлыгы, гүзәллеге белән табигатькә ямь бирә. Урманда һава чип-чиста, шуңа күрә аны планетабызның үпкәсе дип атыйлар. Урман ул – кислород чишмәсе, ягулык, төзү материаллары, дарулар дөньясы да. Урман кошларга, җәнлекләргә азык, яшәү урыны бирә, кырларыбыз өчен дым саклый, климатны яхшырта.

Урмандагы һәр үсемлек, җәнлек, кош табигатькә ямь бирә.

Изложениене бәяләү:

Тыңланган текстның эчтәлеге тулы, эзлекле һәм дөрес язылган, 1 орфографик, 1 пунктуацион яки 1 грамматик хатасы булган эшкә «5»ле куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге тулы, эзлекле һәм дөрес язылган , ләкин 1—2 эчтәлек ялгышы җибәрелгән, 2—3 орфографик, 2—3 пунктуацион яки 2—3 грамматик хатасы булган эшкә**«4»ле** куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге өлешчә эзлекле язылган, 4—5 орфографик, 4 пунктуацион яки 4—5 грамматик хатасыбулган эшкә **«3»ле** куела.

Тыңланган текстның эчтәлеге бөтенләй ачылмаган, эзлекле язылмаган, 6 дан артык орфографик, 5 тән артык пунктуацион яки 6 дан артык грамматик хатасы булган эшкә **«2»ле** куела.